Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 20 июнь 1974 йил, пайшанба ◆ № 144 (15.924). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ПАХТАКОР ДЕҲҚОНЛАР!

● Ғўзаларни қондириб суғоришни бутун чоралар билан кучайтиринг, сув камоб бўлган бу йилги шароитда ҳар қатра сувдан оқилона фойдаланинг.

● **СУҒОРИШНИ КЕЧА-КУНДУЗ БИР МЕЪЕРДА ЎТКАЗИНГ, СИФАТГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРИНГ, ЧЎЛЛАТИБ ҚЎЙИШ, КЎЛЛАТИБ СУҒОРИШГА ЙЎЛ ҚЎЙМАНГ.**

● **БУЛОҚЛАР, АРТЕЗИАН ҚУДУҚЛАРИ, ЗОВУРЛАРНИНГ СУВИДАН МУТАХАССИСЛАРНИНГ МАСЛАҲАТИ АСОСИДА ФОЙДАЛАНИНГ.**

● Бегона ўтлар тўла тугатилиб, қатор ораларига сифатли эгат олинган пайкаллардаги ғўзаларнигина қондириб суғоринг, бегона ўтлар ғўзаларни сувдан, озуқадан қисиб қўйишини унутманг.

● **ЗАРУР ТОПИЛГАН ЖОЙЛАРГА ТЕЗКОРЛИК БИЛАН НАСОСЛАР ЎРНАТИБ ИШГА ТУШИРИНГ, СУВНИНГ ЗОВУРЛАР, АРИҚЛАРГА ОҚИБ КЕТИШИГА АСЛО ЙЎЛ ҚЎЙМАНГ.**

● **БУТУН КУЧ ВА ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИНИ ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРИШГА САФАРБАР ЭТИНГ!**

КОММУНИСТЛАР БИЛАН ПАРТИЯСИЗЛАР БЛОКИНИНГ ПОРЛОҚ ҒАЛАБАСИ

Кеча матбуотда тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советига шу йил 16 июнда ўтказилган сайлов якунлари тўғрисида Марказий сайлов комиссиясининг Ахбороти эълон қилинди. Унда таъкидланганидек, давлат ҳокимиятининг олий органига сайлов кампанияси бутун совет халқининг юксак сиёсий ва меҳнат активлиги ғоят жўш урган вазиятда, КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун фидокорона кураш белгиси остида ўтди. Сайлов кўп миллатли совет халқларининг буюк бирлигини, жонажон Коммунистик партия теварагига ҳар қачонгидан ҳам монолит жипслашганлигини яна бир бор намойиш қилди. Мамлакатимиз ҳаётидаги бу улкан воқеа меҳнат аҳлининг илҳомбахш яратувчилик ишларида янги зафарлар билан нишонланди.

КПСС Марказий Комитетининг сайловолди Мурожаатига жавобан бутун-бутун меҳнат коллективлари беш йилликнинг белгиловчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажаришга бел боғладилар. Умумхалқ социалистик мусобақасининг самараларини ҳозирданоқ яққол кўриб турибмиз. Шу йилнинг ўтган беш ойи мобайнида барча асосий кўрсаткичлар бўйича халқ хўжалик планлари ошириб адо этилди. Йиллик планда саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни 6,8 процент кўпайтириш кўзда тутилган бўлса, амалда 8,7 процент ўсишга эришилди. Пландан ташқари ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг ўзи 3 миллиард сўмликдан ошиб кетди.

Халқимиз умумхалқ байрамига айланиб кетган СССР Олий Советига сайловни ана шундай муваффақиятлар билан кутиб олди. Марказий сайлов комиссияси Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи 1517 округ сайлов комиссиясининг ҳаммаси тақдим этган ҳужжатларни кўриб чиқиб, сайловнинг узил-кесил якунларини аниқлади. Шуниси қувончлики, сайловчилар рўйхатига киритилган 161 миллион 724 минг 222 кишидан мутлоқ кўпчилиги — 99,98 проценти овоз беришда қатнашиб, коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодларига овоз берди. Республикамизда рўйхатга киритилган сайловчиларнинг 99,99 проценти овоз беришда қатнашди. Шу тариқа номзодларнинг ҳаммаси мутлоқ кўпчилик овоз олиб, СССР Олий Совети депутатлигига сайланди.

Депутатликка сайланганлар орасида ўзларининг ҳалол, фидокорона меҳнати билан халқимизнинг чуқур ҳурматига сазовор бўлган оддий ишчилар, колхозчилар, меҳнаткаш халқ зиёлилари кўпчиликни ташкил қилади. Андижондаги «Электроаппарат» заводининг слесари Муножаат Қосимова, Навоий кон металлургия комбинатининг машинисти Юрий Иванович Громов, Шўрчи районидаги «Ленинград» колхозининг аъзоси Тўлган Пардаева, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг разметчиги Татьяна Кузьминична Ляшко, Марғилондаги «Атлас» фирмасининг тўқувчиси Ҳалима Акромова, Янгиариқ районидаги «Москва» колхозининг механизатори Юсуп Хударганов, Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозининг тракторчиси Энвер Алиев. Тошкент шаҳридаги Ойбек номли 115-мактаб ўқитувчиси Мавжуда Саматова ва бошқа депутатлар рўйхатининг ўзиёқ халқимиз ўзининг энг яхши ўғил ва қизларини мамлакатимиз давлат ҳокимиятининг олий органига сайлаганлигидан далолат беради.

Сайлов натижалари жонажон партиямизнинг ленинча доно ички ва ташқи сиёсатини бутун совет халқи якдил қўллаб-қувватлаётганлигини, Ватанимиздаги барча миллат ва элатларнинг коммунизм идеалларига чексиз садоқатини, куч-қудратимизнинг манбаи бўлган халқлар дўстлигини бундан буён ҳам мустаҳкамлашга қатъий азму қарор қилганлигини кўрсатувчи далил бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Москва шаҳар, Бауман сайлов округи сайловчилари билан учрашувда сўзлаган нутқида партиямизнинг яқин келажакка белгилаган режаларини баён қилиб берди. «Ҳар бир беш йиллик, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев, — жамиятимизни ривожлантиришдаги сезиларли одимдир. Аммо ўнинчи, таъбир жоиз бўлса, юбилей беш йиллиги алоҳида ўрин олади, Бунда планлаштирилаётган ва табиий равишда анча юқори бўладиган зафарларнинг кўламинигина назарда тутаётганимиз йўқ. Шуниси ҳам борки, партия XXIV съездининг йўл-йўриқларига мувофиқ янги беш йиллик план халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976-1990 йилларга мўлжалланган бош перспективаси билан тайёрланмоқда... Бунинг маъноси шуки, КПССнинг навбатдаги XXV съезди ва янги чақириқ СССР Олий Совети шунчаки галдаги беш йиллик планни эмас, балки коммунистик қурилиш йўлидаги муҳим босқичлар бўлиб қоладиган ва чинакам программа аҳамиятига эга бўлган ҳужжатларни муҳокама этиб қабул қиладилар».

Кўриниб турибдики, бизни янги улуғвор ишлар, бунёдкорлик вазифалари кутмоқда. КПСС Марказий Комитетининг ўтган йил бўлиб ўтган декабрь Пленуми асосий диққат-эътиборни мамлакат экономикасини тағин ҳам юксак суръатлар билан ривожлантиришга қаратдики, бу вазифа тўққизинчи беш йиллик планларини бажаришнинг энг муҳим шартидир.

Янги сайланган депутатлар давлатни бошқаришдек юксак миссияларини коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида КПСС XXIV съезди қарорлари муваффақиятли амалга оширилаётган бир пайтда бошлаяптилар. Улар ўзларига билдирилган бу буюк ишончни шараф билан оқлаб, партия белгилаб берган ленинча йўлни қатъият билан амалга оширишларида янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ 50 ЙИЛ

Жиззах область, Октябрь районидаги Юлиус Фучик номидаги 14-совхоз пахтакорлари 4330 гектар майдонга яхши ният билан барака уруғи қадаган эдилар. Ҳозир ғўзаларнинг ривожи яхши. Айниқса Бўрон Исломов бошчилик қилаётган бригадада ғўзалар дуркун ўсяпти. Суратда: (чапдан) бригада бошлиғи Б. Исломов, универсалчи М. Улашев ва бўлим бошқарувчиси С. Абдукаримов ўртоқлар ғўзаларнинг ривожини кўздан кечирмоқдалар.

Ж. Тўраев фотоси.

Э. ХОНЕККЕРНИНГ МОСКВАДА БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан шу йил 17-18 июнда қисқа муддатли дўстона визит билан Москвада бўлди. Визит чоғида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан Э. Хонеккер учрашдилар ва суҳбатлашдилар. Учрашув ва суҳбат дўстона, самимий вазиятда ва муҳокама қилинган ҳамма масалалар юзасидан тўла ҳамжиҳатлик руҳида ўтди.

Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртоқлар партияларимиз ва давлатларимиз ўртасидаги муносабатлар самимий ва қардошлик руҳида эканлигини зўр мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар. Улар КПСС билан ГБСП ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш ва кучайтиришнинг муҳим масалаларини қараб чиқдилар, СССР билан ГДР ўртасидаги қардошларча алоқаларнинг самарадорлигини ошириш, бу алоқаларни янада кенгайтириш имкониятларини муҳокама қилдилар. Томонлар партия, давлат, хўжалик ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларида Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикасининг бир-бирига янада яқинлашуви СССР билан ГДР ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришнинг энг асосий йўналиши эканлигини таъкидлаб ўтдилар. Томонлар ҳар иккала давлат халқларининг манфаатлари, тинчлик ва социализмни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлидаги мана шу олий мақсадга эришиш учун тинмай куч-ғайрат сарфлайдилар.

Шу муносабат билан СССР билан ГДР ўртасида дўстлик, ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартноманинг муҳим аҳамиятга эга эканлиги уқтириб ўтилди. Бу йил ҳар иккала мамлакатда мазкур шартноманинг ўн йиллиги нишонланади. КПСС билан ГБСП раҳбарлари СССР билан ГДР ўртасида шартномалар асосидаги муносабатларни янада ривожлантириш ва такомиллаштиришга доир масалаларни қараб чиқдилар.

Социалистик иқтисодий интеграция программасига, жумладан, ҳар иккала мамлакат халқ хўжалигининг етакчи соҳаларида кооперациялаш ва ихтисослашни кенгайтириш вазифаларига мувофиқ равишда экономика соҳасидаги ҳамкорлик истиқболларига катта эътибор бердилар.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг апрель ойидаги кенгашида ишлаб чиқилган шартномаларни амалга ошириш нуқтаи назаридан муҳим халқаро проблемалар тўғрисида фикрлашиб олинди. Томонлар Европада кескинликни юмшатиш жараёни тобора ривожланаётганлигини қайд қилдилар. Шу муносабат билан ГФР ва Франциянинг яқинда тузилган янги ҳукуматлари социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликни йўлга қўйиш ва Европада тинчликни мустаҳкамлаш, уларнинг мамлакатлари кейинги йилларда амалга ошириб келган ташқи сиёсат йўлининг давомийлигини сақлаб қолиш ниятида эканликларини билдирганликлари мамнуният билан уқтириб ўтилди.

КПСС билан ГБСП раҳбарлари Совет Иттифоқи билан ГДР Европада сиёсий иқлимни яхшилаш, ижтимоий тузумлари турлича бўлган давлатлар ўртасида яхши қўшничилик ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш учун ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилиб келганликлари ва бундан кейин ҳам қилаверишларини таъкидлаб ўтдилар.

Э. Хонеккер ГДР билан ГФР ўртасидаги муносабатларнинг асослари тўғрисидаги шартномага мувофиқ, тинч тотув яшаш принциплари ва ҳамма томонидан қабул қилинган халқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ ГДРнинг ГФР билан муносабатларни нормаллаштириш мақсадида амалга ошираётган тадбирлари тўғрисида ахборот берди.

Э. Хонеккер КПСС раҳбарлигида XXIV съезднинг тарихий қарорларини собитқадамлик билан амалга ошириш борасида совет халқи ғоят катта натижаларга эришганлигига юксак баҳо берди. У айтдики, ГБСП ва ГДР халқи КПСС Марказий Комитетининг, Совет ҳукуматининг ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг ҳормай-толмай қилаётган ишларини баланд руҳ ва миннатдорчилик билан қабул қилмоқда. Бу эса социалистик ҳамдўстликнинг бирлигини ва жипслигини мустаҳкамлашда, мустаҳкам тинчликни таъминлаш, кескинликни юмшатиш ҳамда халқлар ва давлатлар ўртасида ҳамкорлик қилиш манфаатларини кўзлаб, халқаро муносабатларда туб бурилишни амалга оширишда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Томонлар халқаро масалаларни қараб чиқиш чоғида Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Кенгаш ишига алоҳида эътибор бердилар. Улар Женевада кенгашнинг иккинчи босқичини муваффақиятли туғаллаш ва яқин орада унинг учинчи, якунловчи босқичини юксак даражада ўтказиш учун барча зарур объектив шарт-шароитлар мавжуддир, деган фикрни якдиллик билан билдирдилар. Бу эса Европадаги барча давлатларнинг манфаатларига мос бўлиб тушган, қитъани ривожлантиришда янги уфқлар очган бўлар эди.

Марказий Европада қуролли кучларни ва қурол-яроғларни камайтириш тўғрисида Венада олиб борилаётган музокаралар муҳим эканлиги ҳам таъкидланди. КПСС билан ГБСП раҳбарлари барча иштирокчи томонларнинг холис нияти мавжуд бўлган тақдирда шу музокаралар давомида Европадаги сиёсий кескинликни юмшатишни ҳарбий кескинликни юмшатиш билан қўшиб олиб борадиган фойдали қарорлар ишлаб чиқилиши мумкин, деб ишонч билдирдилар.

Э. Хонеккер учрашув ва суҳбат чоғида республика тузилган куннинг 25 йиллигини байрам қилишга тайёргарлик муносабати билан Германия Демократик Республикасида вужудга келган баланд сиёсий руҳ ва меҳнат ғайрати ҳақида гапирди. ГБСП Марказий Комитети, ГДР Давлат кенгаши ва ҳукумати номидан у Совет делегациясини ва шахсан Л. И. Брежневни шу шонли юбилей байрамида қатнашишга таклиф этди.

Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди. Л. И. Брежнев таъкидлаб ўтдики, ГДРнинг 25 йиллиги социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг, бутун дунёдаги прогрессив кучларнинг умумий байрамидир. Бу юбилей Совет Иттифоқида кенг ва муносиб равишда нишонланади.

Суҳбатларда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, ГБСП Марказий Комитети аъзоси, ГБСП Марказий Комитети халқаро бўлимининг мудири П. Марковский қатнашдилар.

* * *

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ГБСП Марказий Комитети Биринчи секретари Э. Хонеккер шарафига зиёфат берди.

* * *

18 июнда Э. Хонеккер ватанига жўнаб кетди.

Л. И. Брежнев, А. А. Громико, И. В. Капитонов ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида ГДРнинг СССРдаги элчиси Г. Отт бор эди.

СССРнинг ГДРдаги элчиси М. Т. Ефремов шу самолётда Берлинга жўнаб кетди.

(ТАСС).

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми СССР Олий Совети Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари ўртоқ Б. Н. Пономарев бошчилигидаги СССР Олий Совети делегациясининг ҳисоботини кўриб чиқиб, АҚШ қонун чиқарувчи олий органи билан мунтазам алоқаларни ўрнатиш соҳасида делегация қилган ишни маъқуллайди. СССР Олий Совети делегацияси АҚШ конгрессининг таклифига биноан шу йил 19 майдан 29 майгача расмий визит билан Америка Қўшма Штатларида бўлган эди.

Юксак доирада икки марта бўлиб ўтган Совет—Америка учрашувлари натижасида СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларда рўй берган бурилиш барча соҳаларда икки томонлама алоқаларни ривожлантириш, шу жумладан ҳар икки мамлакат парламентлари ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш учун қулай вазиятни вужудга келтирди.

СССР билан АҚШнинг қонун чиқарувчи олий органлари ҳар икки мамлакат халқларининг манфаатларини кўзлаб ҳамда ялпи тинчлик ва хавфсизлик манфаатларини кўзлаб, тинч-тотув яшаш принциплари негизида Совет—Америка муносабатларини янада яхшилаш соҳасида муҳим роль ўйнашга даъват этилгандир. СССР Олий Совети билан АҚШ конгресси ўртасидаги алоқалар халқларнинг бир-бирининг ҳаёти билан ўзаро танишишга, ҳар икки давлат парламент аъзолари ўртасида яхшироқ ҳамжиҳатликка, СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларда ишончни кучайтиришга (бу эса айниқса муҳимдир) ва Совет—Америка муносабатларининг кун тартибида турган проблемаларни конструктив ҳал қилишга ёрдам беради.

СССР Олий Совети Президиуми АҚШ конгресси билан ўрнатилган алоқаларни ривожлантиришни давом эттиришга шай эканлигини изҳор қилади ва АҚШ конгресси делегациясини СССРга юбориш ҳақидаги таклифномани тасдиқлайди.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ФРАНЦИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев бошчилигидаги КПСС делегацияси Франция Компартияси Марказий Комитетининг таклифига биноан 19 июнда Москвадан Парижга жўнаб кетди. Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Э. Восс, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари В. В. Загладин, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Ленинград область комитетининг секретари З. М. Круглова бор.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

19 июнь куни Москвадаги Союзлар уйида Марказий сайлов комиссиясининг якунловчи мажлиси бўлди.

Комиссия раисининг ўринбосари В. В. Николаева-Терешкованинг таклифига биноан сайловга оид ишларни тўққизинчи чақириқ СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг мандат комиссияларига топшириш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Комиссия раиси П. Н. Федосеев СССР Олий Советига сайловни тайёрлаш ва ўтказиш ишида актив иштирок этганларга — иттифоқдош ва автоном республикаларнинг, автоном область ва миллий округларнинг сайлов комиссияларига, округ ва участка комиссияларига, жамоат ташкилотларининг, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг, министрликлар, идоралар, муассасалар ва ташкилотларининг ходимларига Марказий сайлов комиссияси номидан ташаккур изҳор этди.

Шу билан Марказий сайлов комиссияси ўз ишини тамомлади.

(ТАСС).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

АНДИЖОН, 19 июнь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Андижон область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Социалистик мусобақага партия раҳбарлигини кучайтириш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов доклад қилди.

Муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

ТЕЛЕГРАММАЛАР АЙИРБОШЛАНДИ

Совет Иттифоқи билан Дания ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин ва Дания бош министри Поуль Хартлинг бирбирларига табрик телеграммаси йўлладилар.

Ўтган 50 йил мобайнида, дейилади А. Н. Косигин телеграммасида, Совет—Дания муносабатларида кўпгина ижобий тажриба тўпланди. Турли соҳаларда ҳар икки томон учун манфаатли ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишида кўзга кўринарли натижаларга эришилди. Европада ҳозирги вақтда вужудга келаётган қулай вазият бизнинг фикримизча, биргалашиб ҳаракат қилиб, Совет Иттифоқи билан Дания ўртасидаги муносабатларни янада юксак даражага кўтариш, муҳим халқаро проблемаларни ҳал этишда ҳар иккала мамлакат ўртасида ҳамкорликни кенгайтириш учун яхши шарт-шароит яратади.

Ўтган ярим аср мобайнида мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг ривожи, дейилади П. Хартлинг телеграммасида, ҳамкорликнинг тинмай ўсиши билан характерланади ва мен аминманки, Дания билан Совет Иттифоқи ўртасида алоқаларнинг янада кенгайтирилиши халқларимизнинг манфаатларига хизмат қилади ва дунёнинг биз яшаб турган қисмида тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга кўмаклашади. Биз бир неча йиллардан бери мамлакатларимиз ўртасида яхши қўшничилик алоқаларини мустаҳкамлашга имкон берган Дания билан Совет Иттифоқи ўртасидаги актив ва конструктив мулоқотларни давом эттиришни истаймиз.

(ТАСС).

ИҚТИСОДИЙ ПРОПАГАНДА ТАЖРИБАСИ УМУМЛАШТИРИЛДИ

Тошкентда ва Урганчда бўлиб ўтган областлараро илмий-амалий конференциялар кадрларнинг иқтисодий билими ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш масалаларига бағишланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети уюштирган бу конференцияларда партия ва касаба союз ходимлари, йирик корхоналар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, иқтисодчи олимлар, халқ хўжалиги мутахассислари, пропагандистлар иштирок этдилар.

Конференцияларнинг қатнашчилари меҳнаткашларга иқтисодий билим бериш соҳасидаги иш тажрибасини умумлаштирдилар, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV пленуми қарори асосида иқтисодий таълимни янада такомиллаштириш тадбирларини ишлаб чиқдилар.

Ялпи ва секция мажлисларида ўнлаб доклад ва ахборотлар тингланди. Бу доклад ва ахборотлар ўртоқ Л. И. Брежневнинг Олмаотадаги тантанали мажлисда сўзлаган нутқида баён қилинган партия аграр сиёсатининг асосий масалаларига, меҳнаткашларга иқтисодий билим беришнинг ишлаб чиқариш самарадорлигига, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, меҳнатни ташкил қилишни такомиллаштиришга ўтказаётган таъсирига бағишланди. Сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг, иқтисодий таълим жамоат кенгашларининг ишини яхшилаш йўллари муҳокама қилинди.

Конференцияларда муҳокама қилинган масалалар юзасидан тавсияномалар ишлаб чиқилди.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

Фарғона область партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди Йиғилиш қатнашчилари Фарғона областида физкультура ва спортнинг аҳволи ҳамда уни ривожлантириш истиқболлари тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддиновнинг докладини муҳокама қилдилар.

Муҳокама қилинган масала юзасидан қабул этилган резолюцияда областда 1974—1980 йилларда физкультура ва спортни ривожлантириш перспектив плани маъқулланди. (ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети атоқли совет саркардаси, СССР Қуролли Кучларининг актив қурувчиларидан бири, Улуғ Ватан урушининг донг чиқарган қаҳрамони, 1919 йилдан КПСС аъзоси, тўрт марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Совет Иттифоқи Маршали Георгий Константинович Жуков узоқ давом этган оғир касалликдан кейин 1974 йил 18 июнда 78 ёшида вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ЖИЗЗАХ ЧЎЛИНИНГ ЭЛЕКТР МОДЕЛИ

Қўриқ ер ўлкасининг электр модели дренажни районлаш проблемасини ҳал этишга — Жиззах чўлидаги янги совхозларда вертикал қудуқлар ва горизонтал берк дренажларни гидрогеологик шароитларга қараб жойлаштиришга ёрдам берди. У «Средазгипроводхлопок» институтининг буюртмасига биноан Москва Давлат университети география факультетининг проблема лабораториясида яратилди.

Модель қўриқ ердаги ҳар қандай гидрогеологик вазият-сизот сув ётиш юзаси, тупроқнинг таркиби, қатламларнинг нишаблигига тақлид этувчи неча юзлаб электрик қаршиликлар асосида тузилган. Чўлнинг бирон участкасида экин суғорила бошлаши билан моделда электродлардаги ток кучи ҳам оширилади ва шунга қараб гидрогеологик вазият ҳам ўзгаради. Модель лойиҳачиларнинг ҳисоби тўғри ёки нотўғрилигини бир неча дақиқада тасдиқлайди ёхуд рад этади.

Модель лойиҳачиларгагина эмас, шу билан бирга Жиззах чўлида бош насос станциясининг котлованини тайёрлай бошлаган қурувчиларга ҳам яхши хизмат қилди. Бу районда сизот сувлар ер юзига жуда яқин ётади. Котлованни эса 17 метргача чуқурлаштириш мўлжалланди. Электрик модель сув қудуқ ёрдамида тортиб чиқарила бошласа бу ишга камида бир йил кетишини аниқлади.

Шу йил Жиззах чўлининг электр модели Тошкентга «кўчади» ва «Средазгипроводхлопок» институтида монтаж қилинади. Унда қўриқ ерлардаги дастлабки совхозлар марказий қўрғонларини қуришга оид иш чизмаларининг ҳисоблари нечоғли тўғри эканлиги текшириб чиқилади.

(ЎзТАГ мухбири).

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«МУХБИР»— «КОРРЕСПОНДЕНТ»

журналларининг июнь ойи сони босмадан чиқди. Журнал «Шижоаткор ёшлик» сарлавҳали бош мақола билан очилади. Унинг «Тажриба. Проблема. Мулоҳаза» бўлимида Сурхондарё область «Ленин байроғи» газетаси редакторининг ўринбосари Н. Ҳайитқуловнинг «Тонналар мақтов учун ўлчовми?» сарлавҳали мақоласи ҳамда ана шу мақола юзасидан пахтачилик учун машинасозлик бўйича ихтисослаштирилган давлат конструкторлик бюросининг бош конструктор ўринбосари П. Глазатовнинг изоҳи босилган.

Журналнинг «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига» рубрикаси остида Ўзбекистонда социализм қурилиши йилларида сиёсий адабиётлар нашр этиш тарихи ҳақида тарих фанлари кандидати Ф. Рожинскаянинг «Социализм ғалабаси учун курашда» сарлавҳали мақоласи босилган. «Ишчи-деҳқон мухбирлари университети» бўлимида деворий газетага раҳбарлик мавзуида деворий газета ходимларига маслаҳатлар. «Идеология фронти» рубрикаси остида фалсафа фанлари кандидати, доцент А. Кудиновнинг «Хоинлар маскани» сарлавҳали корреспонденцияси ўрин олган. «Китоб. Рецензия. Аннотация» рубрикаси остида Шариф Юсуповнинг «Тадқиқот объекти: ёзувчи публицистикаси» сарлавҳаси билан О. Тоғаевнинг «Ўзбек бадиий публицистикаси (назария ва маҳорат масалалари)» номли китобига рецензияси босилган.

Журнал ўзининг бу сонида А. С. Пушкин туғилган куннинг 175 йиллиги муносабати билан «Улуғ рус шоири» сарлавҳали мақола ҳамда Ҳамид Олимжоннинг Пушкин ҳақидаги шеърини журналхонлар диққат-эътиборига ҳавола қилган.

Журналда, шунингдек бир қатор қизиқарли хабарлар, корреспонденциялар ва лавҳаларни ҳам ўқиш мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ 50 ЙИЛ

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ ҲАФТАЛИГИ

ПАХТАКОР ДОВРУҒИ

Хоразм — донгдор пахта усталарининг макони. Дала азаматлари пахтадан муттасил юқори ҳосил етиштириб, республикадагина эмас, балки мамлакат миқёсида рекорд ҳосил байроғини қўлда сақлаб келмоқдалар.

Машҳур пахтакорлар ҳақида гап кетганида Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Искандар Дўсов, Искандар Юсупов, Зариф Раматов каби колхоз ишлаб чиқаришининг моҳир ташкилотчиларини ҳурмат билан тилга олсак арзийди. Мана шунга ўхшаш билимдон, тажрибали дарғалар раҳбарлик қилаётган хўжаликларда ҳар гектар майдонда пахта ҳосилдорлиги 40-45 центнерга етказилди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Зариф Қурбонов, Қилич Давлатов, Ободон Дўсова, Ўғилжон Нуруллаева, Салой Худойқулиев ва уларнинг издошлари бошчилик қилаётган пешқадам бригадалар эса 50-60 центнерли марранн эгалладилар.

Пахтачиликни ва бошқа тармоқларни юксалтиришда колхозимиз аъзолари қўлга киритаётган муваффақиятлар ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман.

Колхозимиз тўққизинчи беш йилликнинг ўтган уч йили мобайнида 21 минг тонна, яъни планда кўзда тутилганидан 4500 тонна кўп «оқ олтин» етиштирди. Об-ҳаво шароити ноқулай келган 1973 йилда давлатга 7150 тонна пахта сотилди, ҳар гектар ердан олинган ҳосил 44 центнерни ташкил этди. 4 минг тонна пахта машиналар билан йиғиб олинди.

Ердан унумли фойдаланиш, пахтадан мўл ҳосил етиштириш санъатини мукаммал эгаллаб олган миришкор деҳқонларимиз, пахтачилик бригадаларининг бошлиқлари шаънига илиқ сўзларни айтгимиз келади. Уларнинг бири агроном, бири механизатор, яна бирлари қишлоқ хўжалик мутахассиси. Жавол Машарипов, Рўзмамат Қаландаров ва бошқа етук мутахассислар бошчилик қилаётган бригадаларда ҳар гектар ердан 50 центнердан кўпроқ хирмон кўтарилди.

Биз беш йилликнинг белгиловчи йили марраларини кўзлаб юксак мажбуриятлар қабул қилганимизда, илғорлар эришган кўрсаткичлардан андоза олдик. Бу йил 1660 гектар майдонга чигит экиб, пахтанинг ялпи ҳосилини 7700 тоннага, ҳосилдорликни 47 центнерга етказишга аҳд қилганмиз. Пахта етиштириш бўйича беш йиллик планни тўрт йилда — республикамиз олтин тўйи кунигача бажариш кўзда тутилмоқда.

Бу йил ҳам асосий майдонга чигитнинг Тошкент навлари экилиб, тўла гектарлар ҳосил қилинди. Экишда об-ҳаво шароитига боғлиқ кечикиш юз берганлигини эътиборга олиб ғўза парваришини жадал ва юқори сифатли олиб бормоқдамиз. Яганалаш, дастлабки парвариш барвақт ўтказилди. Шу кунларда механизаторлар ва сувчиларнинг меҳнатини тўғри ташкил этишга, тупроқни ҳамма вақт майин, юмшоқ тутишга, суғоришни салқин маҳалда оби-тобида ўтказиш йўли билан ўсимликни кунда яшнатишга эришмоқдамиз.

«Оқ олтин» бунёдкорларининг ғайрат-шижоати жўшқин. Социалистик мусобақа ҳар ўн кунда якунланиб, дала ишлари илғорлари моддий ва маънавий рағбатлантириляпти. Юбилей йилида белгиланган марраларни эгаллаш—пахтакорларимизнинг қатъий азму қароридир.

Пахтачилик билан бир қаторда бошқа тармоқлар ҳам равнақ топмоқда. Жамоат чорвачилиги рентабелли соҳага айлантирилди. Гўшт, сут, қоракўл тери етиштириш бўйича уч йиллик план анча ошириб бажарилди. Ҳар бош сигирдан бултур уч минг килограммдан ортиқ сут соғиб олган коммунист Бикажон Собированинг ташаббусини область партия комитети маъқуллади. Донгдор маккажўхорикор Собир Қаландаров, чўпон Самандар Каримов, сабзавотчи Мирза Собиров каби ўз касбларининг усталари беш йилликни тўрт йилда бажариш учун умумхалқ мусобақасига қўшилдилар.

Хўжалик экономикаси йилдан-йилга ривожланмоқда. Кейинги уч йил ичида 11 миллион 600 минг сўм даромад олдик. Ҳар бир колхозчининг ойлик иш ҳақи 1973 йилда 130 сўмни ташкил этди. Бўлинмас фондда маблағ кўпайиб, капитал қурилиш ҳажми кенгайиб бормоқда.

Қишлоқни бош план асосида шаҳар типида қайта қуриш жадал олиб борилаётир. Хуторчилик тугатилиб, обод посёлкалар бунёд қилинди. Электр, газ, водопровод тармоқларига, маданий ва коммунал-маиший қулайликларга эга бўлган поселкаларда колхозчи хонадонлар фаровон ҳаёт гаштини сураётирлар.

Эндиликда биз колхоз экономикасини тараққий эттиришнинг етилган актуал вазифаларини ҳал қилишга киришдик. Пахта етиштиришни кўпайтириш билан бирга унинг таннархини арзонлатиш тадбирлари ишлаб чиқилди. Бунинг учун даставвал, комплекс механизациялаш йўлидан бормоқдамиз. Ўтган йили хўжаликда 6 та комплекс механизациялашган бригада мавжуд бўлса, бу йил уларнинг сони 10 тага етди. Камида 70 процент ҳосилни машинада теришни кўзда тутмоқдамиз. Чорвачилик комплекси қуриш, фермаларни тўла механизациялаш, ердан рационал фойдаланиш, дон етиштиришни кўпайтириш масалаларига жиддий эътибор берилмоқда.

КПСС XXIV съезди қарорларида қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш программаси аниқ белгилаб берилган. Биз ана шу программани амалга ошира бориб, янги юксак уфқларни кўзламоқдамиз. КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Олмаотадаги тантанали йиғилишда сўзлаган нутқида олға сурилган вазифалар қишлоқ хўжалигининг равнақ йўлини белгилаб берди. Хоразмлик қишлоқ меҳнатчилари, жумладан колхозимиз деҳқонлари республикамиз олтин тўйига муносиб совға билан боришга қатъий қарор қилганлар.

Аҳмаджон ЮСУПОВ,
Хонқа районидаги Ленин орденли Охунбобоев номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

Суратларда: (юқоридан пастга). 1. Янгиариқ районидаги Киров номли колхозда Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган колхозчилар хотирасига ўрнатилган ёдгорлик. 2. Урганч районидаги «Пахтакор» колхози илғор пиллачиси О. Оллоназарова. У ҳар қути қурт уруғидан 110 килограммдан пилла топширди. 3. Қўшкўпир районидаги «Тошкент» колхозининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ўғилжон Нуруллаева.

А. Ёқубов, К. Қадамов, Р. Назаров фотолари.

Совет Иттифоқи Маршали Георгий Константинович ЖУКОВ

Атоқли совет саркардаси, СССР Қуролли Кучларининг актив қурувчиларидан бири, тўрт марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Совет Иттифоқи Маршали Георгий Константинович Жуков узоқ давом этган оғир касалликдан кейин 1974 йил 18 июнда вафот этди.

Совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари оғир жудоликка учради. Таниқли ҳарбий арбоб, Улуғ Ватан урушининг донг чиқарган қаҳрамони орамиздан кетди. Унинг бутун ҳаёти Коммунистик партияга, социалистик Ватанга, Ватан мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ишига садоқат билан хизмат қилишнинг ёрқин намунасидир.

Г. К. Жуков 1896 йил 2 декабрда Калуга область Угодск-Заводской районидаги Стрелковка қишлоғида камбағал деҳқон оиласида туғилди. У ўсмирлик чоғиданоқ меҳнат қила бошлади. Биринчи Жаҳон уруши вақтида армияга чақирилди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси бошланганида у эскадрон солдат комитетининг раиси эди. Қизил Армия ташкил этилиши билан унинг сафига киради. Г. К. Жуков 1919 йилда большевистик партияга аъзо бўлиб кирди. Георгий Константинович ўзининг шундан кейинги бутун ҳаётини совет Қуролли Кучлари билан чамбарчас боғлаб, оддий аскарликдан Совет Иттифоқи Маршалигача бўлган шонли жанговар йўлни босиб ўтди.

Г. К. Жуков Гражданлар урушида актив қатнашиб, шарқий ва жанубий фронтларда, Царицин остоналарида ва Россия марказида оқ шайкаларга қарши мардонавор жанг қилди.

Шундан кейинги йилларда Г. К. Жуков масъул қўмондонлик лавозимларида ишлади. Япон милитаристлари Халхин-Гол дарёси районида Монголия Халқ Республикасига ҳужум қилганида совет қўшинлари Г. К. Жуков қўмондонлигида интернационал бурчини адо этиб, МХР қардош армияси билан биргаликда душманни батамом тор-мор келтирдилар. У урушдан олдинги мураккаб даврда Киев алоҳида ҳарбий округи қўшинларига қўмондонлик қилди, 1941 йилнинг январида эса бош штаб бошлиғи — Мудофаа Халқ Комиссарининг ўринбосари қилиб тайинланди.

Г. К. Жуковнинг саркардалик таланти Улуғ Ватан урушида айниқса ёрқин намоён бўлди. Коммунистик партия уни немис-фашист босқинчиларга қарши курашнинг энг оғир участкаларига юборди. У Ленинград фронти ва Ғарбий фронт қўшинларига қўмондонлик қилиб, Ленинград билан Москва мудофааси ташкилотчиларидан бири бўлди. У ставка вакили ва олий бош қўмондоннинг биринчи ўринбосари сифатида Сталинград ва Дон фронтларининг ҳаракатларини мувофиқлаштириб турди, гитлерчи қўшинларни Курск ёнида тор-мор қилишда, Украина ва Белоруссияни озод этишда катта роль ўйнади. Урушнинг якунловчи босқичида Г. К. Жуков 1-Белоруссия фронтига қўмондонлик қилди. Бу фронт қўшинлари бошқа фронтлар билан маҳкам алоқада бўлиб, душманни ўз уясида янчиб ташладилар. Партия Г. К. Жуковга топширган барча лавозимларда букилмас ирода эгаси эканини, мардлик ва ташкилотчилик истеъдодини кўрсатди. Йирик стратегик планлар ва операцияларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда у шахсан иштирок этди. Георгий Константинович бу билан ғоят кенг довруғ таратди ва совет кишиларининг, армия билан флот жангчиларининг астойдил ҳурматига сазовор бўлди.

Урушдан кейинги даврда Г. К. Жуков Германиядаги совет қўшинлари группасига, бир қанча ҳарбий округ қўшинларига қўмондонлик қилди, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари ва мудофаа министри бўлди. У мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида актив қатнашди, бир қанча партия съездларининг делегати бўлди, КПСС Марказий Комитети составига бир неча бор сайланди, Партия Марказий Комитети Президиуми составига кирди, кўпгина чақириқ СССР Олий Советининг депутати эди.

Г. К. Жуковнинг жуда катта хизматлари Коммунистик партия билан Совет ҳукумати томонидан муносиб равишда тақдирланди. У Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига тўрт марта сазовор бўлди, олтита Ленин ордени, Октябрь революцияси ордени, иккита «Ғалаба» ордени, учта Қизил Байроқ ордени, иккита 1 даражали Суворов ордени ва кўпгина медаллар билан, шунингдек бир қанча социалистик мамлакатлар ҳамда бошқа давлатларнинг орденлари ва медаллари билан мукофотланди. Г. К. Жуков — Монголия Халқ Республикасининг қаҳрамони эди.

Ленин партиясининг содиқ фарзанди, довюрак солдат ва талантли саркарда Георгий Константинович Жуковнинг порлоқ хотираси совет кишиларининг қалбида мангу сақланиб қолади.

Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Г. Ф. Сизов, Л. В. Смирнов, И. И. Якубовский, В. Г. Куликов, А. А. Епишев, С. Л. Соколов, В. Ф. Толубко, И. Г. Павловский, П. Ф. Батицкий, П. С. Кутахов, С. Г. Горшков, К. С. Москаленко, С. К. Куркоткин, Н. Н. Алексеев, Н. В. Огарков, А. Т. Алтунин, А. В. Геловани, И. Х. Баграмян, А. М. Василевский, П. К. Кошевой, В. И. Чуйков, Ф. И. Голиков, Б. П. Бугаев, Н. И. Савинкин, Л. И. Греков, В. П. Аманшин, С. И. Руденко, П. И. Батов, С. М. Штеменко, К. Ф. Телегин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети **қарор қилдилар:**

1. Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуковни дафн этишни ташкил этиш учун А. А. Гречко (раис), И. В. Капитонов, Л. В. Смирнов, К. С. Москаленко, А. А. Епишев, Л. И. Греков, С. И. Руденко, В. П. Аманшин ўртоқлардан иборат ҳукумат комиссияси тузилсин.

2. Г. К. Жуков Қизил майдонда, Кремль девори ёнида дафн этилсин.

СССР МУДОФАА МИНИСТРЛИГИ ВА СОВЕТ АРМИЯСИ ҲАМДА ҲАРБИЙ ДЕНГИЗ ФЛОТИ БОШ СИЁСИЙ БОШҚАРМАСИДАН

СССР Мудофаа министрлиги ва Совет Армияси ҳамда Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармаси совет Қуролли Кучларининг шахсий составига истеъдодли совет саркардаси, тўрт марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Совет Иттифоқи Маршали Георгий Константинович Жуков 1974 йил 18 июнда 78 ёшида вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

СССР Қуролли Кучлари Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков тимсолида атоқли ҳарбий арбоб, СССР Қуролли Кучларининг актив қурувчиларидан бири, Улуғ Ватан урушининг машҳур қаҳрамонидан жудо бўлдилар.

ДЕКАНЛАР АНЖУМАНИ

18 июнда Тошкент қишлоқ хўжалиги институтида мамлакатимиздаги олий ўқув юртлари агрономия факультетлари деканларининг семинари иш бошлади. Семинарни СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, шу министрликнинг олий ва ўрта қишлоқ хўжалик таълими бош бошқармаси ва Тошкент қишлоқ хўжалиги институти уюштирди. Семинарга мамлакатимиздаги 56 та олий ўқув юртининг вакиллари келишди.

Семинар қатнашчилари олий қишлоқ хўжалик таълимини янада такомиллаштириш, ёш мутахассисларнинг малакасини ошириш, студентларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш проблемаларини ҳамда бошқа масалаларни муҳокама қиладилар.

Мамлакатимиз олий ўқув юртларининг вакиллари Ўзбекистон пойтахтидаги бир қанча илмий-тадқиқот институтларини бориб кўрадилар. Тошкент қишлоқ хўжалиги институтида қишлоқ хўжалиги мутахассислари тайёрлаш тажрибаси билан танишадилар, колхозлар ва совхозларга экскурсия қиладилар.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА ҚУРИЛИШЛАРИДА

◆ **ҚАРШИ.** «Қаршипромжилстрой» трестининг бригадалари Қаршида темир-бетон буюмлар заводи иккинчи корпусини қуришга киришдилар. Кузда улар йилига 49,5 минг куб метр маҳсулот берувчи янги қувватларни ишга туширмоқчи. 2-корпус тамомила ишга тушгач, корхона йилига 480 минг куб метр темир-бетон маҳсулот ишлаб чиқара олади. Бу Қарши чўлидаги ҳамма қурилишларни темир-бетон буюмлар билан тўла таъминлаш имконини беради.

◆ **НАМАНГАН.** 138 метрли дюкер-қувурариқ муддатидан қарийб бир квартал олдин қурилиб бўлди. У Намангансойнинг бир соҳилидан иккинчи соҳилига ҳар секундда 40 куб метр сув ўтказади. Норин суви энди Катта Наманган канали орқали биринчи Дапқир кўтарувчи насос станциясига келтирилди. Энди Тўрақўрғон райони хўжаликларида қарийб 10 минг гектар пахтазор сувга сероб бўлади.

◆ **ХЎЖАОБОД.** Бу ерда асфальт-бетон заводи ишлай бошлади. У йилига 80 минг тонна асфальт чиқаради. Корхонанинг ишга туширилиши Андижон областининг Хўжаобод, Марҳамат, Кўрғонтепа ва Жалақудуқ районларидаги автомагистрални тезроқ қуриш ва ремонт қилишга ёрдам беради.

◆ **АНДИЖОН.** Қорадарё устига қурилган кўприкдан биринчи автоколонналар ўта бошлади. Шу кўприкнинг очилиши Балиқчи районидаги Чинобод қишлоғи билан Хўжаобод қишлоғи ўртасидаги йўлни анча қисқартирди. 467-кўприк қуриш поезди коллективи миллион сўмдан ошадиган шу объектни қуриб битказди.

(ЎзТАГ).

Нурли йўл

Ўзбек Совет Энциклопедиясидан шундай жумлаларни ўқиш мумкин: «Аҳмедов Карим Содиқович (1914 йилда туғилган) — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, кимё фанлари доктори, профессор, республикада хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби., Абу Райҳон Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати, «Ҳурмат Белгиси» ордени ва бир қанча медаллар кавалери...». Бу қисқа сатрлар заминида совет олимининг тинимсиз, сермаҳсул меҳнати самаралари ва фанга қўшган бебаҳо ҳиссаси ётади. Таниқли кимёгар олим, ажойиб фан тарғиботчиси, моҳир педагог Карим Аҳмедов олтмиш баҳорни кўрди. У полимер ва полиэлектролит эритмалари, нафис ва дағал дисперс системалар коллоид кимёси тараққиётига муносиб улуш қўшган, коллоид кимё фанини ишлаб чиқаришга яқинлаштирган олимлардан биридир.

Дисперс системалари қонуниятларини, физикавий ва кимёвий хоссаларни ўрганувчи коллоид кимё фани Карим Содиқовични 1937 йиллардаёқ Москвадаги Л. Я. Карпов номидаги физика-кимё институти аспирантурасида таҳсил кўраётгандаёқ ўзига ром қилган эди. Унинг бу фанга бўлган ихлоси республикамизда шу фан пионери ҳисобланган Б. Г. Запрометов, совет коллоид кимё фани асосчиларидан бири, Украина ССР Фанлар академиясининг академиги А. В. Думанскийлар билан ҳамкорликда олиб борган ишларидан сўнг янада ортди ва ўз тақдирини шу фан билан мустаҳкам боғлади. Мана, Карим Содиқовичнинг дастлабки мақолалари дунёга танилган, Иттифоқимизда ягона «Коллоид кимё» журнали саҳифаларида босилганига ҳам 33 йил бўлибди. Бугунги кунда республикамизда энг тараққий этган соҳалардан бири — коллоид кимё фанининг ривожини кўп қиррали олим К. Аҳмедов фаолиятисиз тасаввур этиб бўлмайди.

Қирқинчи йиллардаёқ Карим Содиқович гил суспензиясининг электрофоретик чўкиш тезлиги билан лойқа заррачасининг заряди орасида узвий боғланиш борлигини исботлади ва Ўзбекистон охралари мисолида табиий минерал бўёқларни бойитиш, уларнинг сифатини ошириш усулларини ишлаб чиқди. Табиий минерал системаларга бўлган катта қизиқиш кейинчалик унинг раҳбарлигида Ўзбекистон табиий минерал сорбентларининг физик-кимёвий ва коллоид хусусиятларини ҳар томонлама ўрганиш, уларнинг хоссаларини оқилона бошқариш борасида қатор илмий-текшириш ишларининг тараққий этишига олиб келди.

Улуғ Ватан уруши йилларида илмий ишини вақтинча тўхтатишга мажбур бўлди: биринчилар қатори фронтга отланди. Немис-фашистларга қарши мардонавор жанг қилди. У фронтдаги хизматлари учун орден ва медаллар билан мукофотланди. Олим армия сафидан қайтгач, Белоруссия ССР Фанлар академиясининг академиги Ю. С. Липатов маслаҳати билан полимерлар эритмалари физик кимёси, термокимёси соҳасида илмий ишларини бошлаб юборди. Тошкентда вақтинча иш олиб борган марказий илмий-текшириш институтлари етакчи олимлари Карим Содиқович ижодига ижобий таъсир кўрсатди. Олим полимерларда молекулалараро таъсирни аниқловчи термокимёвий тенгламага, полимерлар эритмалари классификациясига, характеристик ковушқоқлик асосида полимерларнинг молекуляр оғирлигини топиш усулига аниқликлар киритди; полимерлар концентрланган эритмаларининг структура-механик хоссаларини бошқариш усулларини ишлаб чиқди. Карим Содиқовичнинг полимерлар соҳасидаги эришган дастлабки ютуқлари уни кенг жамоатчиликка танилишига олиб келди. Зотан гидролиз жараёнларини бошқаришда унинг пахта шелухасининг физик-кимёси, тўқимачилик саноатидаги матога ранг беришда унинг табиий ва синтетик полимерлар мосланиши иттифоқ миқёсида ҳам олдинги соҳасидаги илмий ишлари катта аҳамиятга эга.

Полимерлар эритмалари физик кимёси устидаги илмий ишлари кейинчалик фанда янги соҳа — сувда эрувчи полимерлар, полиэлектролитлар ва турли хил сирт актив моддалар олиш, уларнинг хоссаларини ўрганишга асос бўлди.

Газконденсати, полимер, мономерлар, ёғ-мой ва нефтни қайта ишлаш саноати чиқиндилари асосида юқорида зикр этилган моддалар синтези илмий асослари яратилди. Олдиндан белгиланган талабга мос хусусиятли юздан ортиқ моддалар олинди. Боғбон дарахтнинг мевали шоҳини қандай авайлаб парвариш қилса, Карим Содиқович ҳам ўзи бошлаган бу илмий йўналишни энг ҳосилдор, деб билади ва унинг ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан камол топишига катта эътибор бериб келмоқда. Шу туфайли бу соҳада олиб борилаётган ишлар фақат республика миқёсидагина эмас, ҳатто Иттифоқ миқёсида ҳам олдинги ўринлардан бирини эгаллайди.

Карим Содиқович сермаҳсул олим. У 28 авторлик гувоҳномаси, кўпгина монография ва илмий тўпламлар ҳамда беш юздан ортиқ илмий мақолалар муаллифи.

Карим Содиқович йирик олим бўлиши билан бирга меҳрибон устоз, моҳир педагог ҳамдир. Профессор К. Аҳмедов раҳбарлигида икки фан доктори ва 45 фан кандидати етишиб чиқди. Унинг шогирдлари турли илмий-текшириш институтларида, олий ўқув юртларида, коллоид кимёнинг турли жабҳаларида самарали ишламоқда. Эндиликда Карим Содиқовичнинг шогирдлари шогирд етиштирмоқда. Ҳозир у мамлакатимиздаги энг йирик институтлардан бири Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент политехника институтининг ректори. Карим Содиқович қаерда ва қандай лавозимларда ишламасин, зўр ғайрат ва шижоат билан, ҳақиқий коммунист сифатида меҳнат қилмоқда.

Э. ОРИПОВ,
кимё фанлари доктори.
С. АМИНОВ,
кимё фанлари кандидати.

ФАНИМИЗ ЖОНКУЯРЛАРИ

Суратда: (чапдан ўнгга) химия фанлари кандидатлари С. Ҳамроев, И. Сатаев, С. Аминов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги К. Аҳмедов ва техника фанлари кандидати Т. Маҳмудов.

А. Тўраев фотоси.

СУВ ТАНҚИСЛИГИНИ ЕНГИБ

Об-ҳавонинг мураккаб келиши Наманган область пахтакорларини анча ташвишлантирди. Бунинг устига, сув танқислиги сезилмоқда. Лекин область меҳнаткашлари партия ташкилотлари раҳбарлигида қийинчиликларни мардонавор енгмоқдалар, оз сув билан кўп ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Область партия комитетининг биринчи секретари М. Иброҳимовга шу масалада мухбиримиз мурожаат қилди.

⊙

— Сув камчиллигини бартараф этиш учун қандай чоралар кўрилмоқда?

— Пахтачилик тарихида бирон марта осонгина ҳосил етиштирилганини эслаш қийин. Ҳар йили бирон ташвиш чиқиб туради. Бу йилги қийинчиликлар ҳаммасидан ошиб тушди. Устма-уст юз берган табиий офатлар пахта майдонларимизга жиддий зарар етказди. 90 минг гектар ерда қатқалоқ пайдо бўлди. Шу жумладан, 50 минг гектар ерда 5 мартагача қатқалоқ юмшатилди. Айрим жойларда қайта чигит экишга мажбур бўлдик. Чуст райони хўжаликлари айниқса кўп зарар кўрди.

Район партия, совет ташкилотлари, хўжаликларнинг раҳбарлари сиёсий-ташкилотчилик ишларини яхши йўлга қўйганликлари, пахтакорларнинг тажрибаси, деҳқонларнинг меҳнатсеварлиги, партия ва ҳукуматнинг моддий-техника ёрдами туфайли дўл, сел ҳамда жала оқибатлари тугатилди. Коммунистлар ва комсомоллар бошчилигида тузилган зарбдор бригадалар бу ишда намуна кўрсатдилар. Эндиликда яна бир қийинчилик — сув танқислиги юз бермоқда. Тўғри, область меҳнаткашлари сув танқислигига биринчи марта дуч келаётганлари йўқ. 1957, 1965 ва 1971 йилларда ҳам сув танқислиги бўлган. Лекин сув ҳеч қачон бунчалик камаймаган эди. Ҳозирги сув запасимиз 1971 йилдагига нисбатан ҳам уч баравар кам. Областимизнинг асосий сув манбалари бўлган Чодаксойнинг суви нормадаги миқдорнинг 30 процентини, Ғовасой ва Косонсойники 35 процентини, Поччаотасойники 51 процентни ташкил этади, 15-20 кубдан ортиқ сув оққан Чодаксойнинг запаси 2 кубга етади. Бултур 106 миллион куб сув сақланган Косонсой сув омборининг запаси 43 миллион кубга тушиб қолди.

Пахтакорларимиз бундай қийинчиликлар билан курашда ҳамиша ғолиб чиқмоқдалар. Сурхондарё области илғорларидан бир группасининг барча деҳқонларга Очиқ хати ва Хўжайли райони қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг республикадаги барча пахтакорларга Мурожаати областимиз меҳнаткашлари томонидан қизғин кутиб олинди. Область партия комитети ва область Совети ижроия комитети сув танқислигига қарши кураш, оз сув билан кўп пахта етиштириш юзасидан алоҳида тадбир ишлаб чиқдилар. Областимизнинг барча меҳнаткашлари, жумладан, бу қийинчиликдан энг кўп ташвиш чекаётган Чуст, Косонсой, Тўрақўрғон ва Янгиқўрғон районларининг пахтакорлари партия ташкилотлари раҳбарлигида ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажаришга қатъий аҳд қилиб, иш олиб бормоқдалар. Мавжуд сув ресурсларидан рационал фойдаланиш чораларини кўрмоқдалар.

Сувдан фойдаланиш қаттиқ назорат остига олинди. Коллекторлар ва дренажлар сувидан фойдаланиш кенг йўлга қўйилмоқда. Эски булоқларнинг кўзи яхшироқ очилиб, сув запаслари пахтазорларга оқизилмоқда. Кўчма насосларни унумли ишлатаётирмиз. Шу йилнинг ўзидагина янгидан 50 та қудуқ қазилди. Чуст, Косонсой, Янгиқўрғон ва бошқа районларда коллекторларни қайта ковлаш, булоқлар кўзини очиш ишлари тезкорлик билан амалга оширилмоқда. Шундай қилиб, яқин 10-15 кун ичида яна 60 та қудуқ қазилиб ишга туширилади.

Область партия комитетининг сув манбаларини кўпайтириш борасидаги кураши бу йилги қийин шароитда катта ёрдам беряпти. Бултур ва шу йилнинг ўтган ойларида ишга туширилган Чортоқ, Эскиер, Қандиёнсой селхоналаридаги сув запаслари сувга муҳтож хўжаликларимизга тақсимлаб берилмоқда.

Янги сув омборлари, селхоналар ва суғориш шохобчалари барпо этиш борасидаги кураш қизғин давом эттирилмоқда. Катта Наманган канали қурилиши мамлакатимиз халқларининг интернационал дўстлик майдонига айланди. Ҳозир бу ерда Ватанимизнинг турли шаҳарлари ва қишлоқларидан келган ўнлаб миллат вакилларини учратиш мумкин, 10 июлга қадар канал орқали келадиган 5-6 куб ҳажмдаги Норин сувини Тўрақўрғон районига етказиб бериш масаласи ҳал этилади.

Суғориш шохобчаларида сув исрофгарчилигига қарши кураш диққат марказимизда бўлмоқда. Шу йилнинг ўтган даври ичида 40 километрга яқин кичик каналлар бетонлаштирилди.

Тўрақўрғон райони пахтакорлари мавжуд сув ресурсларидан оқилона фойдаланишда намуна кўрсатмоқдалар. Улар Шимолий Фарғона канали ва Косонсойдан олинаётган сувдан 99 процент коэффициентгача фойдаланишга эришмоқдалар.

Косонсой районидаги А. Дарвешов раислик қилаётган «Ленин йўли» колхозининг аъзолари «Оз сув ҳам — ғўзага, унга бегона ўт шерик бўлмасин» деган шиорни майдонга ташладилар. Хўжалик пахтакорлари ёввойи ўтни таг-томири билан қуритиш учун, уни илдизи билан суғуриб ташлаш усулини қўлламоқдалар.

Хўжалик деҳқонлари ҳар йилдагидек культивация орқали тупроқдаги намликни юқорига эмас, балки иш органлари тупроққа чуқур ботувчи «КК-У»лар воситаси билан ер бетидаги намни ғўзаларнинг томирига етказиш тажрибасини қўлламоқдалар. Бу яхши натижа беряпти. Шунингдек, колхоз мутахассислари томонидан жорий этилган сувдан фойдаланишда бригадалараро олгов усули бу йилги шароитда жуда қўл келмоқда. Биз бу янгиликни колхозлараро ва совхозлараро миқёсига кўчирдик.

Чуст районидаги Ленин номли колхоз аъзолари ғўзани сизот сувлар билан суғориш соҳасида диққатга сазовор ишлар қилмоқдалар. Шу билан бирга улар кундузгига қараганда тунги сувчилар сонини кўпайтириш, кечқурун ғўза суғориш учун фақат ёшларни ажратиш ҳамда суғоришни группа усулида ташкил этиш чақириғи билан майдонга чиқдилар.

Учқўрғон райони пахтакорлари сув танқислигини минерал ўғитлардан самарали фойдаланиш орқали енгиш тажрибасини қўлламоқдалар. Улар бу йил ғўзани маҳаллий ўғитлар билан озиқлантиришни бултургига қараганда ҳар гектар майдон ҳисобига 6 тонна кўпайтиришга аҳд қилишган. Бу янгилик бошқа хўжаликларда ҳам кенг оммалаштирилмоқда.

Бирмунча нормал сув миқдорига эга бўлган хўжаликларнинг коллективлари кам сувли колхозлар ва совхозларнинг хосилини қоплаш учун ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилмоқдалар. Задарё районидаги «Гулбоғ» совхози пахтакорлари бу йил ўз зиммаларига илгари олган 15 минг тонна ўрнига 15 минг 500 тонна «оқ олтин» етиштиришга сўз бердилар.

Областимиз хўжаликларида сув танқислигига қарши курашда ғўза агротехникасини такомиллаштириш ҳаракати авж олиб кетди. Пахтакорларимиз ғўза парвариши оралиғидаги муддатни қисқартириш, озиқлантириш ва суғоришни бир вақтда ўтказиш, чеканкани ҳар йилдагидан барвақт ўтказиш билан ҳосилни тезроқ етилтириш чорасини кўрмоқдалар. Бунинг учун яқин кунларда далада ишлаётганлар сони яна 30 минг кишига кўпайтирилади, ёки 90-95 минг кишига етказилади. Ҳозир далаларимизда 3400-3500 трактор ишлаётган бўлса, улар сони 4 мингтага етказилади. Ғўзалар июнь ойида икки марта комплекс парваришдан чиқарилади, икки ярим марта культивация қилинади, иккинчи ва учинчи озиқлантириш туталланади.

Ҳозирги шароитда ҳосилнинг тақдирини иш сифати ҳал қилади. Шуни назарда тутиб, область партия комитети қошида область раҳбарлари, тажрибали деҳқонлар ҳамда мутахассислардан иборат сифат комиссияси туздик. Комиссия аъзолари сувдан фойдаланиш, ғўза парваришининг сифати билан танишиб борадилар. Барча район партия комитетлари қошида, колхозлар ва совхозларда ҳам ана шундай комиссиялар тузилди.

Чуст усули билан суғоришнинг моҳияти ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Чуст усулида суғориш сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш, меҳнат ва маблағни иқтисод қилиш, ҳосилни эрта етилтириш, ғўзани машина теримига мос қилиб ўстириш ва теримни механизациялаш, ҳосилдорликни оширишда катта аҳамиятга моликдир. Бу йилги сув камчил шароитда, айниқса, унинг қиммати ҳар качонгидан ошади.

Бундай усулда ғўза суғорилганда узунлиги 40-50 метрдан ошмайдиган ўқариқ ва шох ариқлар олинади. Уларнинг кенглиги ҳамда чуқурлиги бир хил бўлади. Ер тузилиши қандай бўлишидан қатъий назар, ўқариқ ғўзанинг икки қатор орасида картанинг бутун бўйича, шох ариқ ғўза тупларининг икки уяси орасида кўндалангига тўғри қилиб олинади. Ўқариқлар механизмлар билан олинади. Чуст усули бўйича эгатлар узунлиги 50 метрдан оширилмасдан ғўзалар суғорилганда бир гектар ерга 750 куб сув сарф бўлади. Ҳолбуки, 100 метр узунликдаги эгатга жойлашган ғўзаларни суғориш учун 1300-1350 кубгача сув харажат қилинади. Бундан ташқари, сув пайнов бўлиб пайкалдан ташқарига чиқиб кетмайди. Сув нобудгарчилигига бутунлай барҳам берилади.

Биз бу усул афзалликларини сув танқислиги юз бераётган ҳозирги шароитда яна бир бор синаб кўрдик.

Ҳеч шубҳа йўқки, областимиз пахтакорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин тўйи нишонланадиган 1974 йилда ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбурият — 450 минг тонна «оқ олтин» етиштириб, Ўзбекистоннинг 5 миллион тонналик улкан хирмонга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи тексти брошюра қилиб чиқарилди

Грузия Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1974 йил 14 июнда Москвадаги Бауман сайлов округи сайловчиларининг сайловолди йиғилишида сўзлаган нутқи текстини грузин тилида брошюра қилиб нашр этди. (ТАСС).

МАМЛАКАТ КИМЁГАРЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

18 июнда Тошкентда юза актив моддалар йўналтирилган синтези ва уни қўллашнинг илмий асослари бўйича Бутуниттифоқ анжумани иш бошлади.

Симпозиумни юза актив моддалар СССР миллий комитетининг раиси, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Н. С. Наметкин очди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик О. С. Содиқов кириш нутқи сўзлади.

Ялпи мажлисдан сўнг симпозиумнинг учта секциясида мажлислар бошланди.

Кимёгарларнинг Тошкент учрашуви 20 июнгача давом этади. (ЎзТАГ).

«КОСМОС-660» ПАРВОЗДА

1974 йил 18 июнда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос-660» учирилди. Йўлдош ичида космик фазо тадқиқотларини давом эттиришга мўлжалланган илмий аппаратлар бор.

Ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда. [ТАСС].

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ТИНЧЛИК ВА КОММУНИЗМ ЙЎЛИДА

Чет эл газеталари, оммавий информациянинг бошқа воситалари, жамоатчилик вакиллари КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Москва шаҳар Бауман сайлов округи сайловчиларнинг сайлов олди йиғилишида сўзлаган нутқини кенг шарҳламоқдалар. Матбуотнинг прогрессив органлари социализм ва тинчлик, миллий ва социал озодлик йўлида муваффақиятли кураш олиб бориш учун шу нутқда баён қилинган зарур қоидалар катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтмоқдалар.

◆ **СОФИЯ.** КПСС Марказий Комитети Бош секретари синфий позициядан туриб, ғоят реалистик ёндашиб тинчликнинг асосий проблемаларини баён қилди, бирдан-бир тўғри йўл — халқаро кескинликни камайтириш йўлидан, ҳамжиҳатлик, тинч-тотув яшашни ривожлантириш йўлидан бориш зарурлигини уқтириб ўтди, деб ёзади Болгарияда чиқадиган «Работническо дело» газетаси ўзининг бош мақоласида. Совет раҳбарининг Европада ҳамкорликни ривожлантиришга, қитъада хавфсизлик системасини яратишга, тинчлик ва халқаро муҳитни яхшилаш учун Совет — Америка муносабатларининг аҳамиятига берган ижобий баҳоси айниқса кучли таассурот қолдиради.

◆ **ВАРШАВА.** КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг сайлов олди нутқида, деб ёзади Польшанинг «Глос праци» газетаси, совет демократиясини ривожлантириш ва такомиллаштиришнинг, мамлакатнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётида меҳнаткашлар иштирокини янада кучайтиришнинг асосий принциплари баён этилган. Л. И. Брежнев, деб давом этади газета, Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг ленинча принципларини, мустаҳкам тинчлик ўрнатиш йўлидаги интилишларини яна бир бор таъкидлади. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг сайлов платформаси — чинакам тинчлик программасидир.

◆ **БЕРЛИН.** «Нойес дойчланд» газетаси совет кишилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев нутқини ғоят баланд руҳ билан кутиб олганликларини уқтириб ўтади. Совет Иттифоқи ишчилар синфи, социалистик деҳқонлари ва зиёлилари, кўп миллатли оиланинг барча халқлари КПССнинг мамлакат иқтисодий ва мудофаа қудратини кучайтиришга, меҳнаткашларнинг моддий ва маданий даражасини оширишга, Совет Иттифоқининг ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг халқаро мавқеини мустаҳкамлашга қаратилган йўлини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар, деб ёзади газета. (ТАСС).

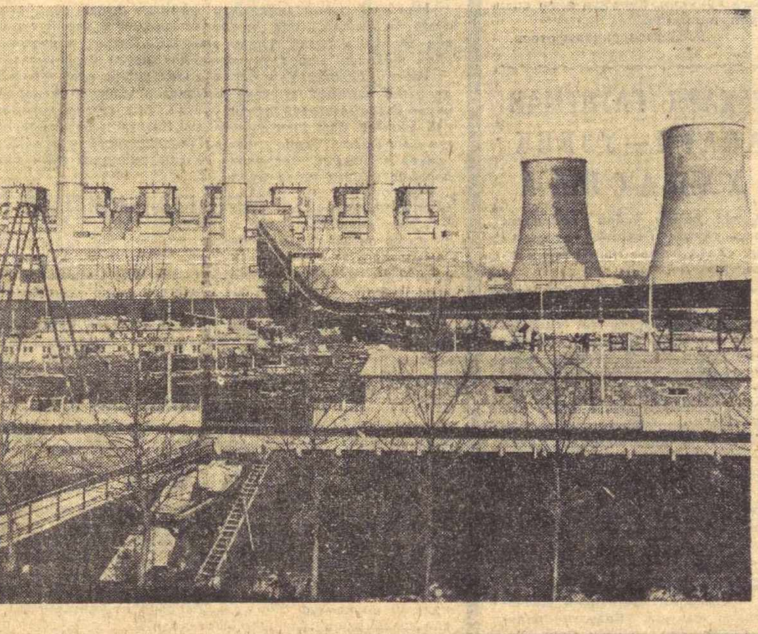

ПХР. «Турув» — Польша Халқ Республикасидаги энг йирик иссиқлик электр станцияларидан бири. Турбиналари Совет Иттифоқида тайёрланган бу улкан корхона йилига 15 миллион тонна қўнғир кўмир ишлатади. Суратда: Вроцлав воеводлигидаги «Турув» иссиқлик электр станцияси. У Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳамкорлигининг ёрқин намунасидир.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛАРЧА ҲАМКОРЛИК ВАЗИЯТИДА

СОФИЯ, 18 июнь. (ТАСС). Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг навбатдаги, XXVIII сессияси ўз ишини бугун Болгария пойтахтида дўстлик ва қардошларча ҳамкорлик вазиятида бошлади. Бу йил — Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг 25 йиллиги йили. Шу боисдан сессия Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг чорак асрлик юбилейига бағишланган тантанали мажлис билан очилди. Сессияга келган делегацияларнинг аъзолари, Болгария жамоатчилигининг кўпдан-кўп намояндалари, дипломатия корпусининг аъзолари, болгар ва чет эл журналистлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг давлат байроқлари билан ва кенгаш эмблемалари билан безатилган Г. Кирков номли партия уйининг залида тўпландилар.

Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII сессиясини кириш сўзи билан очди.

Болгария Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков табрик нутқи сўзлади. У Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари социализм ва коммунизм қурилишида жаҳоншумул-тарихий ғалабаларга эришишларида катта роль ўйнаганлигини таъкидлаб ўтди.

Сўнгра Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши тўғрисида, унинг 25 йиллик фаолияти якунлари ҳақида ўз мамлакатлари халқларининг ҳис-туйғуларини, ўз ҳукуматларининг фикрни ифода этмоқ учун Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзоси бўлган мамлакатлар делегацияларининг бошлиқлари тантанали мажлис минбарига чиқадилар.

Мажлисда Венгрия делегациясининг бошлиғи — Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Е. Фок, Германия Демократик Республикаси делегациясининг бошлиғи — Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси Х. Зиндерман, Куба делегациясининг бошлиғи — Куба Республикаси революцион ҳукумати бош министрининг ўринбосари К. Р. Родригес, Монголия делегациясининг бошлиғи — Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ж. Батмунх, Польша делегациясининг бошлиғи — Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич, Руминия делегациясининг бошлиғи, Руминия Социалистик Республикаси ҳукуматининг бош министри М. Мэнеску, Чехословакия делегациясининг бошлиғи — Чехословакия Социалистик Республикаси федерал ҳукуматининг раиси Л. Штроугал сўзга чиқдилар. Югославия делегациясининг бошлиғи, Югославия Социалистик Федератив Республикаси Иттифоқ ижроия вечесининг раиси Д. Биедич ҳам сўзга чиқди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар делегацияларининг сўзга чиққан бошлиқлари ўз партиялари раҳбарларининг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши юбилей сессияси қатнашчиларига йўллаган табрикномаларини ўқиб бердилар.

Гулдурос қарсаклар билан кутиб олинган совет делегациясининг бошлиғи — СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши XXVIII сессиясининг тантанали мажлисида нутқ сўзлади. Биз, деди у, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг 25 йиллигини қардош партиялар сиёсатининг тантанаси сифатида, дўстлигимиз байрами сифатида, сўнгги чорак аср мобайнида социалистик мамлакатлар халқлари меҳнатининг ёрқин ва таъсирчан натижаси сифатида нишонламоқдамиз.

А. Н. Косигин КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII юбилей сессияси қатнашчиларига йўллаган табригини ўқиб берди. Мажлис аҳли табрик сўзларини гулдурос, узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб олдилар.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши секретари Н. В. Даддеевнинг тантанали мажлисда қилган докладида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг ўтган 25 йил мобайнидаги иши таҳлил қилиб берилди. Социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасининг амалга оширилаётганлиги, деб таъкидлади докладчи, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши ҳар томонлама фаолиятининг асосий мазмунидир.

Тантанали мажлис охирида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши XXVIII сессиясининг раиси С. Тодоров Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг 25 йиллиги тўғрисида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши XXVIII сессияси қарорининг лойиҳасини ўқиб берди.

Сессия қатнашчилари Кенгашнинг 25 йиллиги тўғрисидаги сессия қарорини якдиллик билан қабул қилдилар.

Шу билан тантанали мажлис ёпиқ деб эълон қилинади.

Эртага Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII сессияси ўз ишини давом эттиради.

Б. КРАЕВСКИЙ,
Е. ФАДЕИЧЕВ.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

СОФИЯ, 19 июнь. (ТАСС). Кеча бу ерда БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, БХР Давлат кенгашининг Раиси Т. Живков ва БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров бошчилигида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII сессиясида қатнашаётган Болгария делегациясининг аъзолари, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошчилигида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII сессиясида иштирок этаётган Совет делегацияси билан учрашдилар.

Т. Живков ва А. Н. Косигин ўртоқлар ўз партиялари ва мамлакатлари ҳал этаётган вазифалар тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар. Болгария — Совет қардошларча ҳамкорлигини янада кенгайтириш ва чуқурлаштиришга доир баъзи масалалар кўриб чиқилди.

Учрашув самимий, дўстона вазиятда ўтди.

СИЗ ЭРКИНСИЗ, ЛЕКИН...

ФЕЛЬЕТОН

Буржуа матбуотининг мақталган «эркин»лиги қандай? Ғарбий германиялик ҳажвчи Герберт Бергер «Вельт дер арбайт» газетасида босилган «Газеталардан бирининг бош муҳарририганоширнинг кўрсатмаси» деган фельетонида бу саволга қуйидагича жавоб беради.

⊙

Ишга киришишдан аввал қуйидаги кўрсатмаларни қулоғингизга қуйиб олишни маслаҳат бераман. Буларни яхшилаб уқиб олмасангиз, газетани чиқариш мумкин эмас. Шуни эсда яхши тутингки, газетамизнинг мунтазам чиқиб туришини эълон ва рекламалар таъминлайди. Чунки газетани сотишдан тушадиган арзимас чақаларни матбаачилар, корректорлар, курьерлар ва редакция ходимлари ўмариб кетишади. Ўз фаолиятингизни ана шунга қараб тўн бичиб, бошлайверинг.

Энди конкрет маслаҳатларга ўтаман. Сизнинг ўтмишдошингиз газетада браконьерларни танқид қилувчи мақолани босиб чиқаришга жазм этди. Бунинг учун ўз ўрнидан ажралди. Сиз эса шуни ҳисобга олиб қўйинг, шаҳримизда обрўли одамларнинг барчаси ўтакетган ов ишқибозлари. Уларнинг ғазабларини қўзғатмаганингиз маъқул.

Уй эгалари ва квартира қаллоблари ҳақида ҳеч нарса ёзманг — уларнинг кўпчилиги бизнинг жамиятимизда каттагина обрўга эга.

Сизни нообъективликда айбламасликлари учун ижарага турувчиларни ҳам танқид қилманг. Черковга тил теккизишдан эса худонинг ўзи асрасин. Жиноятлар ҳақида мақолалар эълон қилинаётганда прокурор «кайфсизлар жамияти»нинг бошлиғи эканини унутманг, айни пайтда унинг отаси шнапс ишлаб чиқарувчи энг йирик корхоналардан бирининг хўжайини эканини ҳам эсингиздан чиқарманг. Шундай қилиб, ичишни на оқлаб, на қоралаб лом-мим демайсиз. Жиноятчилик кўпайиб бораётганлиги тўғрисидаги мақолаларга зўр берманг. Бунинг полиция бошлиғига хуш келиши амримаҳол. Шаҳримизда яккаю-ягона бўлган тунги майхонада қандай бемазагарчиликлар бўлаётгани аён. Лекин бу ҳақда ҳам «туя кўрдингми, йўқ». Акс ҳолда мижозларни ҳуркитиб юборсак, майхона хўжайини бошимизни силаб қўймас. Умуман, «яшашни истасанг — эвини қил.

⊙

Кексалар проблемасига зўр бериш ҳам ярамайди. Акс ҳолда ёш обуначилардан айрилиб қоламиз. Энг хавфсиз мавзу — об-ҳаво. Бу борада фаолиятингиз учун кенг майдон... Дарвоке, майдон ҳақида. Деҳқонларимиз «Умумий бозор» ҳақида ҳеч нарса эшитишни хоҳлашмаяпти, ўқишни эса қўяверинг. Буни ҳам ҳисобга олиб қўйинг...

Ўз-ўзидан маълумки, якшанба сонлари учун шов-шув кўтарадиган материал керак. Арзигулик нарса бўлмаса, тўқиб чиқаринг. Лекин озиқ-овқат маҳсулотлари ҳақида бўлмасин. Шуни эсда тутингки, озиқ-овқатларнинг сифати бизда жуда яхши, барча озиқ-овқат магазинларининг эгалари эса бизнинг обуначиларимиз.

Кўлнинг ифлослиги ҳақида ҳеч нарса ёзманг, гарчи у сасиб ётган бўлса ҳам. Чунки унинг эгаси газетамизни асосий реклама билан таъминловчилардан бири. Паррандахонадаги аҳвол тўғрисида танқидий мақолалар беришни талаб қилиб, «Ҳайвонларни ҳимоя қилиш» жамияти сизга ҳужум қилиб қолиши мумкин. Тўғри товуқлар яхши боқилмаяпти. Лекин бунинг бир томони бор. Каминангиз ана шу товуқхоналардан бирининг хўжайинига шерикмиз. Албатта мен сизга тазйиқ ўтказмоқчи эмасман...

Маориф бўйича катта маслаҳатчи Майернинг шеърларидан кўнгил айнийди. Лекин уларни босиб туриш керак. Бу қари тентак пенсияга чиққан бўлса ҳам, ўнлаб корчалонлар билан алоқасини узгани йўқ, улар орасида тузуккина обрўйи бор. Улар эса бизни реклама ва эълонлар билан таъминлаб туришади. «Ҳафта янгиликлари» рубрикаси остидаги шарҳларни менинг партиядош ҳамкасбим ёзади. Шунинг учун бу ҳақда бош қотирмасангиз ҳам бўлади. Шундай қилиб, азизим, яна такрорлайман: сизга тўла эркинлик берилган. Қолаверса, сиз бош редакторсиз, марҳамат қилиб ишга киришаверинг.

Герберт БЕРГЕР,
[«ЗА РУБЕЖОМ»дан].

ВИСТАВКАНИ БОРИБ КЎРИШДИ

СОФИЯ, 19 июнь. (ТАСС). Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши XXVIII сессиясининг қатнашчилари 18 июнда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг 25 йиллигига бағишланган виставкани бориб кўрдилар.

Виставка материаллари иқтисодий ҳамкорлик, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши фаолиятини янада такомиллаштириш масалалари доимо коммунистик ва ишчи партияларнинг диққат марказида турганлигини яққол ҳикоя қилади.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан интеграция Болгария Коммунистик партияси ва БХР ҳукумати иқтисодий сиёсатининг негизидир. Экспозициянинг махсус бўлими Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан ва биринчи навбатда Совет Иттифоқи билан дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам шароитларида БХР халқ хўжалигининг ривожланишига бағишланган. Виставка кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар кучи ва қудратини, шу энг бақувват халқаро ташкилотнинг иқтисодий потенциали муттасил ўсиб бораётганлигини яққол кўрсатади.

КУЧЛИЛАР САРАЛАНМОҚДА

Жаҳон чемпионатида ўйинлар тобора кескин ва шиддатли тус олмоқда. Олтин кубок ихлосмандлари ўз группаларининг ғолиби бўлиш учун куч сарфламоқдалар. Чемпионатда ўзига хос ҳал қилувчи иккинчи тур ўйинлари бошланди. Ўтган куни жаҳондаги миллионлаб мухлислар қатори мамлакатимиз футбол ишқибозлари ҳам «зангори экран» қаршисида иккинчи группа вакиллари Шотландия — Бразилия учрашувини томоша қилдилар.

Учрашувда ҳисоб очилмади. Бўлмаса Шотландия терма командасининг капитани Б. Бремер: «Бирорта тўп киритмай, ягона очко билан кифояланиб турган бразилияликлар бу сафар ҳужумга зўр беришлари аниқ. Буниси маъқул. Чунки, биз қарши ҳужумда ютуққа эришамиз», деганди.

Чемпионлар ҳам яхши ўйин кўрсатишолмади. Ғарбий Германиянинг таниқли ҳужумчиси У. Зеелер таъбири билан айтганда: «Бразилияликларни биринчи ўринга даъвогарлик қилаётганлар сафидан ўчирса ҳам бўлади, чунки улар Мехикода бошқача ўйин кўрсатишган эди». Чемпионатда Бразилия газеталарига материал тўплаш билан шуғулланаётган футбол «қироли» Пеле ҳам ҳамюртларининг ўйинидан мамнун эмас. Ўз группасида иккинчи ўринни олишга ҳам имконияти қолмаётган команданинг ўйинларини кўрган Пеле: «Майдонга тушиб кетишдан ўзимни зўрға тўхтатяпман. Томошабин сифатида ўтириш асаббузарликдан бошқа гапмас. Командамиз иккинчи ўйинда дарвозани аниқ нишонга олишлар билан қувонтиради, деб ўйлагандим. Афсуски, бўлмади», дея олди. Майдон эгалари—ГФР футболчиларининг группа ғолиби бўлиши ойдинлашиб қолди. Улар Австралия командаси билан ўйинда жавобсиз уч тўп киритишга эришиб, очколарини тўрттага етказдилар.

Югославия ва Заир футболчилари учрашувида — 9:0 қайд қилинди. Хуллас, чемпионатда мусобақани давом эттирувчи кучли саккизлик аъзоларининг номи кўзга ташланиб қолди. Кеча иккинчи тур ўйинлари ниҳоясига етди.

футбол ҚИРҚИГА ЧИДАБ...

Мамлакат чемпионатида ўнинчи тур ўйинлари бўлди. Мазкур тур учрашувларида йирик ҳисоблар ҳам, дуранглар ҳам қайд этилди. Пешқадамликни қўлдан бермай келаётган киевлик динамочилар яна бир ғалаба билан ўз мавқеларини мустаҳкамлаб олдилар. Улар ўз майдонларида торпедочиларни қабул қилиб жавобсиз икки тўп киритишди. Ленинградлик зенитчилар эса, яна бир карра мухлисларини мамнун этдилар. Ленинградликлар бу гал ҳам мағлубият аламини тортмадилар. Улар Ворошиловградда «Заря» футболчилари меҳмони бўлиб, ягона тўп киритиш билан ғалаба нашидасини сурдилар. «Днепр» ва «Арарат» учрашувида чемпионлар (1:0) енгилишди. Пойтахт командалари ЦСКА—«Спартак» ўйинида таблода 1:2 рақами порлади. Икки учрашувда ҳисоб очилмади: «Шахтёр» — «Динамо» (М), «Карпат» — «Динамо» (Тб). Олмаоталик қайратчилар «Нистру» командаси майдонида 2:4 ҳисобида ютқазиб қўйишди.

«Пахтакор» футболчилари Одессада маҳаллий «Черноморец» футболчилари билан куч синашувда яхши ўйин кўрсатишди. Футболчиларимиз деярли 85 минут давомида дарвозаларининг даҳлсиз қолишини таъминладилар. Тўғри, меҳмонларда ҳам, мезбонларда ҳам ҳисобни очиш учун қулай имкониятлар бўлди. Аммо футболчиларимиз қандай бўлмасин чидам билан дуранг натижани сақлаб қолишга уриндилар. Афсуски, охирги минутларда бироз сусткашликка йўл қўйишди. Бундан майдон эгалари усталик билан фойдаланиб, Филатовни лол қолдирдилар.

Пахтакорчилар сўнгги минутларда нақд очкони бой беришди. Чемпионатнинг биринчи даври эса тугаб бормоқда. Пахтакорчилар яна беш ўйин ўтказишади. Бундан фақат иккитаси Тошкентда бўлади. Бу учрашувларни самарали ўтказиш, хоҳ сафарда, хоҳ «уйда» қимматли очколарни қўлга киритиш, мазмунли ўйинлар кўрсатиш эндиликда асосий мақсад бўлиб қолди.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.15 — Қўғирчоқ фильм. 18.30 — **Мардлик — мангулик.** 19.00 — **Хитойнинг махсус районн** (Москва). 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Беш йилликнинг тўртинчи йили. 20.15 — Шеърият мухлисларига. 20.30— «Ахборот». 20.50 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — ТОШКЕНТ. **Тошкент — Олмаота мусобақаси.** 23.00 — Телефильм. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 11.15 — **Етуклик аттестати** (бадиий фильм). 18.05 — МОСКВА. 18.20 — 1974 йил қўшиқлари. 18.50 — Янгиликлар. 19.00 — Буни ҳамма билиши керак (Тошкент). 19.30 — П. И. Чайковский номли V Халқаро конкурси. 20.15 — **Сўнгги қурбон** (спектакль). 22.00 — Телефильм. 22.30 — Спектаклнинг давоми. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.25 — Концерт. 20.00 — Ёнғиндан эҳтиёт бўлинг. 20.30 — **Ҳалқа** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20/VI да **Хореография билим юрти ўқувчиларининг ҳисобот концерти,** 22/VI да **Севги тумори.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/VI да **Ой тутилган тунда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/VI да **Хонума хонум.**

Санъаткорлар ҳақида ҳикоялар

ҚЎШИҚНИНГ СЕҲРИ

Биз Меҳри Абдуллаева ҳақидаги ҳикоямизни Нарпай районида яшовчи 71 ёшли Чори бобо Ҳамроевнинг қуйидаги хотираси билан бошламоқчимиз:

— «Каттақўрғон сув омбори қурилиши ҳали-ҳали ёдимда. Тошкентдан келиб, кечаю-кундуз ёнимизда бўлиб, жарангдор куй, ёқимли қўшиқлари билан кайфиятимизни кўтарган ажойиб хонанда ва созандаларимизнинг беминнат хизматини ҳеч қачон унутиб бўлмайди. Халқимизда олдин иштан сўрама, кайфиятдан сўра, деган нақл бор. Кўтаринки руҳ ва кайфият мазмунли меҳнатнинг қаноти бўлади.

Бизга ўз қўшиқлари билан ана шундай кўтаринкилик ҳадя этган, толмай меҳнат қилишга ундаган, қолаверса, ҳар биримизни қўшиққа солиб куйлаган, шарафлаганлар орасида айниқса Меҳри Абдуллаева алоҳида ажралиб турарди. У «Меҳнат аҳли» қўшиғини айтганида ҳар қандай чарчоқ кўтарилиб, белни қайта боғлардик».

Ҳа, бу — қўшиқнинг сеҳри, кучи. Бу — қўшиқчининг халқчил ижрочилик маҳорати! Ёш Меҳрининг қўшиққа, санъатга бўлган чинакам меҳри йиллар ўтиши билан ўз соҳибасини ана шундай сеҳрли қўшиқлар ижрочиси қилиб қўйган эди.

Меҳри илк марта саҳнага «Истак-истак» қўшиғини айтиб чиқди. Ёш талантнинг ширали овози, куйлаётганда тамоман қўшиқ билан яшаши, айниқса, ундаги халқ классик қўшиқларига бўлган кучли мойилликнинг аниқ сезилиб туриши санъат мутасаддиларини ром этди. Меҳри кўп ўтмай уларнинг устозлигида янги қўшиқлар ўргана бошлади. Беркинбой Файзиев «Яллавон», Муҳиддин Қори Ёқубов «Йўл бўлсин» қўшиқларини Меҳрига айттириб кўришиб, ижросидан чексиз мамнун бўлишди. Шундан сўнг Муҳиддин Қори Ёқубов Меҳрига «Тановор»ни айтишни маслаҳат берди. У бунгача бу нодир қўшиқни саҳнада айтишга журъат қилолмай келган эди. Устозининг таклифи Меҳрида қандайдир дадиллик, ўзига нисбатан барқарор ишонч туйғусини уйғотди. Ниҳоят, қўшиқ ижро этилди. Халқ дилининг ардоқли дурдонаси «Тановор» Меҳри Абдуллаева ижросида ўзгача жарангладн.

Кўп ўтмай у Намангандан Тошкентга, Ўзбекистон Давлат филармониясига ишга таклиф қилинди. Катта даргоҳда, катта санъаткорлар даврасида ўз санъатини намойиш қилиш — Меҳри Абдуллаева учун катта синов эди. У ўзининг юксак ижрочилик қобилияти билан тез орада пойтахт томошабинлари назарига ҳам туша билди. У айтган қўшиқлар радио тўлқинлари орқали республиканинг узоқ қишлоқларига ҳам бориб етди.

Республикамизда ўз вақтида йирик қурилиш иншоотлари деб эълон қилинган Катта Фарғона канали, Каттақўрғон сув омбори, «Фарҳадстрой» қурилишларига санъаткорлар ҳам сафарбарлик эълон қилган эдилар. Шулар сафида Меҳри Абдуллаева ҳам бор эди. У ўзининг «Меҳнат аҳли», «Ул равон бўлсун», «Қулинг» қўшиқлари билан бунёдкорларни хушнуд этди. Уларни шарафлади, маънавий руҳлантирди.

Улуғ Ватан урушининг дастлабки куниданоқ республикамизнинг бир группа санъаткорлари ҳам фронтга йўл олдилар. Шулар сафида Меҳри Абдуллаева ҳам бор эди. Улар аввалига Москвада, урушдан яраланиб госпиталда даволанаётган ярадорларга маданий хизмат кўрсатдилар. Сўнг ғарбий фронтга юборилдилар. Улар ўқлар визиллаб турган шароитда ҳам Ватан учун кураш олиб бораётган жангчиларимизни куй ва қўшиқлари билан руҳлантирдилар, ғалабага чорладилар. Ўша йилларда Меҳри Абдуллаеванинг «Қувон, халқим» қўшиғи жангчилар ўртасида оммавийлашиб кетган эди. Унинг республикамизнинг илк Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари бўлган Кўчқор Турдиев ва Қурбон Умаровларни шарафловчи қўшиқлари қаҳрамонликни мадҳ этди.

Санъаткорлар группаси ярим йил хизмат қилгач, яна фронт орқасига қайтарилди. Лекин фронт орқасида ҳам катта кураш бораётган эди. Бу курашда ҳам санъаткорлар ҳамнафас, ҳамқадам бўлишлари керак эди. Улар шундай қилди. Ғалабани таъминлашга бекиёс таъсир кўрсатадиган йирик корхоналар ва иншоотларда хизмат қилаётган кишиларни даъваткор қўшиқлари, куй ва лапарлари билан хурсанд этиб, фронт орқасини мустаҳкамлашдек муҳим ишда уларга улкан куч ва қудрат бағишладилар.

Яна фронтга! Меҳри бу гал Гавҳар Раҳимова раҳбарлигидаги республикамиз санъаткорлари составида жангнинг энг қизиган ўчоқларига отланади. Меҳри Абдуллаева, жангчиларнинг севган қўшиғи «Қувон, халқим» билан яна концерт номерларида чиқа бошлади. Меҳри Абдуллаеванинг кечагидек эсида. Қизғин жанглардан сўнг жангчилар учун катта концерт берилди. Концерт тамом бўлгандан сўнг бир рус йигити келиб Меҳри Абдуллаевага шундай деди: «Душманни енгишда сизларнинг санъатингиз иккинчи қуролимиз бўлди!».

Меҳри Абдуллаева ана шундай кескин, шиддатли дамларда ўз фаолияти билан жанговарлик кўрсатган санъаткорлардандир. Унинг бу хизматлари юксак тақдирланиб, унга 1945 йилда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист унвони берилди. Каттақўрғон сув ҳавзаси, «Тошкент— Сталинуголь» карьери, Охунбобоев номли гидроэлектрстанцияни қуришда актив қатнашгани учун олти марта Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғига сазовор бўлди.

Меҳри Абдуллаева 60 баҳорни кўрдилар. Бу санъаткор учун катта парвоз чўққиси демакдир. Аминмизки, халқ қўшиқларининг моҳир ижрочиси Меҳри Абдуллаева ўзининг ёқимли қўшиқлари билан томошабинларни хурсанд этаверади.

Ю. БЕРДИЕВ.

ПОЙТАХТ ТЕАТРЛАРИДА

Тошкентдаги оперетта театрининг мухлислари ортиб бормоқда. Театрнинг ижодий коллективи ранг-баранг ва қизиқарли томошалар билан кўпчиликни мамнун этяпти. Яқинда бу ерда В. Мураделининг «Мовий кўзли қиз» номли музикали опереттаси саҳнага қўйилди. Суратда: янги спектаклдан кўриниш.

Р. Шамсиддинов фотоси.

ГЕРХАРД ГАУПТМАН АСАРИ—ЎЗБЕК САҲНАСИДА

Ҳамза номли ўзбек академик драма театри Герхард Гауптманнинг «Ҳаёт шоми» пьесасини саҳнага қўйди.

— Немис ёзувчисининг бу асари ўзининг актуаллиги билан бизнинг эътиборимизга сазовор бўлди, — дейди театр директори И. И. Мусабеков. — Бундан қирқ йил муқаддам ёзилган бу романтик драма киши кишига душман бўлган, бойлик олдида ҳатто энг яқин қон-қариндошлик ҳисси ҳам ҳеч нимага арзимайдиган нарса бўлиб қоладиган капиталистик дунёни дарғазаб бўлиб фош этади.

Пьесани ёзувчи Ҳамид Ғулом ўзбек тилига таржима қилган. Асарни саҳнага қўйган режиссёр Фёдор Шейн.

Пьесадаги бош қаҳрамон ролини — махфий коммерсия маслаҳатчиси Маттиас Клаузен ролини СССР халқ артисти Олим Хўжаев ижро этади. Олим Хўжаев чет эл драматургларининг анчагина асарларини саҳнага қўйган.

Ҳамза театри немис драматургиясининг асарларига дастлаб бундан йигирма йил муқаддам мурожаат қилган эди. Ушанда Шиллернинг «Қароқчилар» драмасини саҳнага қўйганди. Ҳозир бу спектакль иккинчи ёшликни бошдан кечирмоқда. Эндиликда ёш режиссёр билан ижрочилар коллективи бу асарни янгидан саҳнага қўйишади.

Театрнинг яқинга мўлжалланган планида Б. Брехтнинг «Кураш буви» пьесасини саҳнага қўйиш кўзда тутилади. (ЎзТАГ).

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

САМАРҚАНД

ЖАНГЧИЛАР ХОТИРАСИ

Иштихон район марказига яқинроқ ерда салобатли ёдгорлик кўзга ташланади. Унда уч солдат автомат кўтариб турибди. Ёдгорлик атрофига турли гуллар экилган, бетон плиталар ётқазилган. «Ҳеч ким, ҳеч нарса унутилмайди» деган ёзув кўзга ташланади.

Иштихонликлар ҳам барча совет халқи каби Улуғ Ватан урушида актив иштирок этишган. Шиддатли жангларда қарийб тўрт минг киши қаҳрамонларча ҳалок бўлган. Ана шулар хотирасига бағишлаб ажойиб ёдгорлик ўрнатилди. Қутлуғ қон хотирасига бағишланган ёдгорликни барпо этиш ва тиклашда райондаги 15 колхоз, икки совхоз қатнашди. Москвалик ва самарқандлик қўли гул мутахассисларнинг кўмаги катта бўлди.

ЭНГ ЯХШИ ПРОПАГАНДИСТЛАР

Самарқанд область партия комитети энг яхши пропагандистлар учун нишон таъсис этди. Партия маорифи шохобчаларида ўқув йили якунланиши муносабати билан шу нишон энг яхши пропагандистлардан 84 тасига мукофот сифатида тарқатилди. Улар орасида Хатирчи районининг «Мойбулоқ» совхозидаги мактаб ўқувчиси Ю. Абдуллаев, Каттақўрғон район партия комитети сиёсий маориф уйининг мудири Ш. Абдуҳакимов, Самарқанд шаҳар биринчи мактаб ўқитувчиси Ҳ. Исматова, шаҳар ошхоналар трестининг бошлиғи В. Киселев, Нурота район маданият бўлимининг ходими М. Хомидов ўртоқлар бор.

Шунингдек, область партия комитетининг қарори билан область фахрий китоби ташкил этилди. Унга ҳам партия маорифи системасида иш олиб бораётган актив пропагандистлардан 15 киши ёзилди.

ЯНГИ СОВХОЗ

Жомбой районидаги «Ленин йўли», «Ленинобод», Пушкин номли ва Калинин номли колхозлар бирлаштирилиб, йирик пахтачилик совхозига айлантирилди. Янги совхозга Совет Иттифоқи Қаҳрамони Аҳмаджон Қурбонов номи берилди. Совхознинг истиқболи порлоқ.

Янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига икки-уч йилдан кейин совхозда суғориладиган экин майдони, шу жумладан пахта етиштириладиган ер камида бир ярим баравар кенгайтирилади. Пахта—беда алмашлаб экиш тўла жорий этилади.

Л. ЭРГАШЕВ, **«Совет Ўзбекистони» мухбири.**

ФОЙДАЛИ ҚЎЛЛАНМА

Яқинда ўзбек тилида «Халқаро ҳуқуқ» деб номланган ўқув қўлланманинг биринчи қисми босмадан чиқди. Бу университетларнинг юридик факультети сиртқи ва кечки бўлимлари студентлари учун, шунингдек халқаро ҳуқуқ проблемаларига қизиқувчилар учун жуда фойдали қўлланмадир.

Китоб автори, Тошкент Давлат университетининг доценти, юридик фанлари кандидати З. И. Иномжонов замонавий халқаро ҳуқуқ, унинг принцип, низом ва доктриналари шаклланишида КПСС ва Совет давлатининг ролини марксча-ленинча методология асосида кўрсатиб бера олган. Халқаро муносабатларда Улуғ Октябрь революциясининг, ССР Иттифоқи тутган сиёсатнинг таъсири бениҳоя катта. Ҳусусан, кейинги йилларда бу нарса ҳал этувчи аҳамият касб этиб, халқаро ҳуқуқ тараққиётида ўз ифодасини топмоқда.

Шу боисдан ҳам Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, юридик фанлари доктори, профессор А. Аъзамхўжаевнинг умумий таҳрири остида нашр қилинган мазкур қўлланмани ўзбек ҳуқуқшунослигидаги янги ютуқ, деб баҳоласа бўлади.

Б. САМАРХЎЖАЕВ, **Ю. СОДИҚОВ.**

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

ИККИНЧИ АРТЕК

НУКУС. (**«Совет Ўзбекистони» мухбиридан**). Амунинг қуйи этакларида, жанубий Орол бўйларида ҳушманзара жойлар кўп. Кейинги йилларда, айниқса, пионер ва ўқувчиларнинг мароқли дам олишига алоҳида эътибор берилмоқда. Ўтган йили Мўйноқда — жанубий Оролда пионерлар лагери иккинчи Артек ташкил этилган эди.

Жанубий Оролдаги иккинчи Артекда бу мавсумда 1260 пионер дам олади. Бу ерда Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм область пионерларидан ташқари Андижон, Фарғона, Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Жиззах, Сирдарё ва бошқа областлар пионерлари ҳордиқ чиқарадилар. Улар дам олиш пайтида балиқчилар меҳмони бўлишади. Экскурсияларга чиқадилар. Орол денгизи, Амударёнинг қуйи этакларида сайр қилишади. Спортнинг барча турлари бўйича мусобақаларда қатнашадилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ФАЗИЛАТИ

ҲИММАТ

Кеч куз эди. Олис Нурота тизма тоғлари орасида яшовчи қариндошлардан телеграмма олдик. Ёши саксонларга бориб қолган табаррук момомиз дунёдан ўтган эди. Хунук хабарни эшитиб, тонг билан 3-4 киши йўлга чиқдик. Самарқанд область Нурота районидаги Эргаш Жуманбулбул ўғли номли совхоз маркази — «Жўш» қишлоғига ҳуфтонга яқин кириб бордик. Биз боришимиз керак бўлган манзил — Устук қишлоғига эса ҳали яна тоғлар оша салкам 30 километр йўл босиш керак эди. Нима қилиш керак? Тоғ ичи. Қоронғи тун. Транспорт йўқ. Йўл ёмон. Вақт ўтиб боряпти... Азалик жой кутиб турармиди?!

Бошимиз қотиб турувдик, истараси иссиққина бир киши (исми-шарифини ҳам суриштирмабмиз) «совхоз раҳбарларидан ёрдам сўранглар, ҳозир ҳаммаси идорада, мажлис ўтказишяпти» деб маслаҳат бериб қолди. Унинг гапи жонимизга ора кирди. Идорага бориб, совхоз директори Абдуҳаким Мамарасуловга учрашдик. У киши бизни илиққина кутиб олди. Танишдик. Дардимизни айтдик. Момомизни танир экан. «Ие, бу илғор чўпонларимиз, молбоқар Орзимурод Ҳасанов, Ибодулла Абдураҳмоновларнинг бувиси-ю» дея ачиниб қолди у. Дарҳол ҳамкасблари билан маслаҳатлашиб, тунда бизга машина топиб берди. Азага ўз вақтида етиб бордик. Эртасига директорнинг ўзи ҳам таъзия билдиргани келиб қолди. Очиғи унга меҳримиз товланиб, ҳурматимиз ошди.

Ўз мурувватини, яхшилигини аямайдиган бундай ажойиб фазилатли кишиларимиз бор экан, йўлимиз яқин, мушкулимиз осон, бағримиз бутун. Қаерда бўлмайлик биз уларнинг ёрдам қўлларини сезамиз, самимиятидан баҳраманд бўламиз.

Элни эъзозлаганни эл эъзозлайди, дейдилар. Бундай олийҳиммат кишиларга «яшанг ака, кам бўлманг» деймиз.

Абдулла ҒАФФОРОВ,
Бекобод районидаги 53-мактаб ўқитувчиси.

Булунғур районидаги 26-ўрта қишлоқ ҳунар-техника билим юрти 1974—1975 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшда бўлиб, 8-10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигитлар қабул қилинади.

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: ирригация ва мелиорация ишлари механизаторлари (ўқиш муддати 2-3 йил); экскаватор машинистлари (ўқиш муддати 1-3 йил); бульдозерчи, скреперчи, грейдерчилар (ўқиш муддати—1-3 йил); авторемонтчи слесарлар (ўқиш муддати 1 йил); электр пайвандчилар (ўқиш муддати — 1 йил); III класс тракторчилари (ўқиш муддати 1 йил).

Билим юртига кириб 3 йил ўқиган талабалар мутахассислик ҳамда ўрта маълумот ҳақида ҳужжат оладилар.

Билим юртига қабул қилинганлар ётоқхона, ҳар куни уч марта иссиқ овқат, кийим-кечак ва ойига 10-20 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланадилар.

Практика даврида ўқувчиларга ишлаган ҳақлари нақд тўланади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: ариза, маълумоти ҳақида гувоҳнома, паспорт ёки туғилганлиги ҳақида гувоҳнома, 3-4 см. ҳажмидаги фотосурат 4 дона, туғилган жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, ҳарбий билет ёки ҳарбий хизматга чақирилувчининг гувоҳномаси, оиланинг аҳволи тўғрисидаги справка.

Билим юртини тугатганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кирмоқчи бўлсалар, уларга енгиллик берилади.

Ҳужжатлар қабул қилинмоқда.

Машғулотлар 1 июндан ва 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртининг адреси: Самарқанд область, Булунғур район, Красногвардейский шаҳри, «ВЛКСМ 30 йиллиги» кўчаси, 105-уй.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ БИООРГАНИК ХИМИЯ БЎЛИМИ

«БИОХИМИЯ» мутахассислиги бўйича катта ва кичик илмий ходим

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Конкурсда фан доктори ёки кандидати илмий даражасига эга бўлганлар ҳамда бой ишлаб чиқариш тажрибасига, илмий ишлар ва ихтироларга эга бўлган малакали мутахассислар қатнашишлари мумкин.

КОНКУРС МУДДАТИ — 7 ИЮЛГАЧА.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев кўчаси, 16-уй.

Тошкент халқ хўжалиги институти коллективи Олий математика кафедраси мудири, физика-математика фанлари кандидати

Бурхон Маҳкамович МАҲКАМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига ва қариндошларига чуқур таъзия изҳор этади.

АРИҚ СУВИ ҚАНИ?

Шаҳар темасида

Яқинда редакцияга Куйбишев районидаги Қизил сув, Ломоносов, Олтин тепа, Париж коммунаси, Археологическая кўчаларида яшовчи маҳалла аҳолисининг бир группасидан шикоят хати келди. Биз улар ҳузурида бўлиб, кўпчилиги билан суҳбатлашдик.

Ариқларда сув йўқлиги ва водопроводларда сув гоҳ бўлиб, гоҳ бўлмаётгани тўғрисида афсусланиб гапиришди. Мазкур кўчаларни биргалашиб айланиб чиқдик. Дарҳақиқат, ариқларда сув умуман анча вақтдан бери келмаётгани сабабли йўл ёқасидаги эски ва янги ўтқазилган дарахтлар қовжираб кетган. Маҳалла аҳолиси турли ташкилотларга бу ҳақда бир неча бор мурожаат қилди. Лекин Куйбишев район коммунал хўжалик бўлимидаги ўртоқлар (мудири Л. С. Дунаевский) уларнинг ҳаққоний талабларини амалга ошириш ҳақида нима учундир бош қотирмаётирлар.

Абдулла САФИЕВ, — «Ўзбекбирлашув» савдо ускуналари заводининг юкчиси: — Шу ерда мана 12 йилдан бери яшайман. Экқан дарахтларимиз, экинларимиз сувсиз қовжираб кетяпти. Сабаби — Луначарский маданият ва истироҳат боғи орқали келадиган сув ариқларнинг тозаланмаслиги туфайли бизга етиб келмаяпти. Мироб қилиб тайинланган Тожибой Раимбоев ҳеч қандай иш қилмаётир. Район коммунал хўжалигидаги ўртоқларга мурожаат қилсак, бирор ҳафта сув келади-да, кейин яна асли ҳолига тушиб кетяпти.

Екатерина ЛЕВЧЕНКО — Тошкент шаҳар Совети ҳузуридаги бирлашган қозонхона дирекциясининг ишчиси: — Бу қанақаси, мироб қилиб тайинланган одам иш қилмасдан бекорга маош олиб ётаверса? Районда ариқ тозалаш учун маблағ ажратилади. Ариқ тозаланиб, сув келтирилмайди-ю, лекин бу мақсад учун ажратилаётган пуллар қаёққа кетаётганини билмаймиз.

Воҳид Бўриев — устки трикотаж буюмлари фабрикасининг ишчиси: — Маҳаллада қарийб қирқ йилдан бери истиқомат қиламан. Лекин бундан қанча йиллар илгари экқан ва кишиларга ором бағишлаётган дарахтларимизнинг бекорга нобуд бўлиб кетаётгани мени ташвишлантиради. Мана, Ломоносов кўчасидан канализация ўтказилди, шу пайтда сув ўтадиган қувур синдириб ташланди. Бироқ уни тиклаш тўғрисида ўша ерда иш олиб борган ташкилот ҳам, район коммунал хўжалик бўлими ҳам бош қотиришмади.

Бу хилдаги гапларни пенсионерлардан Ваҳоб Аброров, Жўра Ғозиев сингари отахонлардан ҳам эшитиш мумкин.

Район коммунал хўжалик бўлими мудири ўртоқ Дунаевскийга бу ҳақда телефон орқали айтганимизда, у «чора-тадбир» кўрамиз», деб ваъда қилган эди, орадан анча вақт ўтиб кетяпти. Лекин амалий иш қилинмади. Хўш, ариқлардан ва водопроводлардан доимо сув оқиб туришидек муҳим иш билан ким шуғулланиши керак?

Т. УНАБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

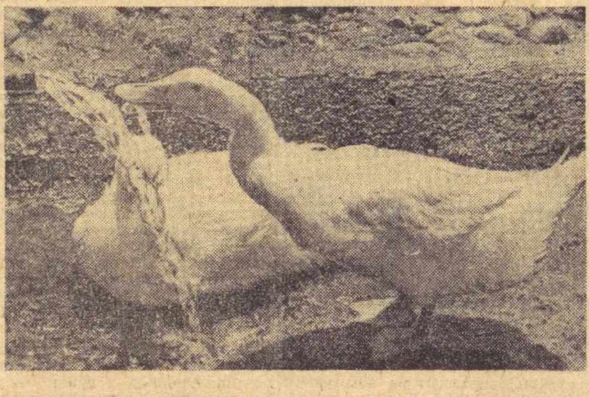

Ҳарорат кўтарилганда.
А. Абалян фотоси.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 22 июнда чиқади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР

Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. — 01587. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 144.